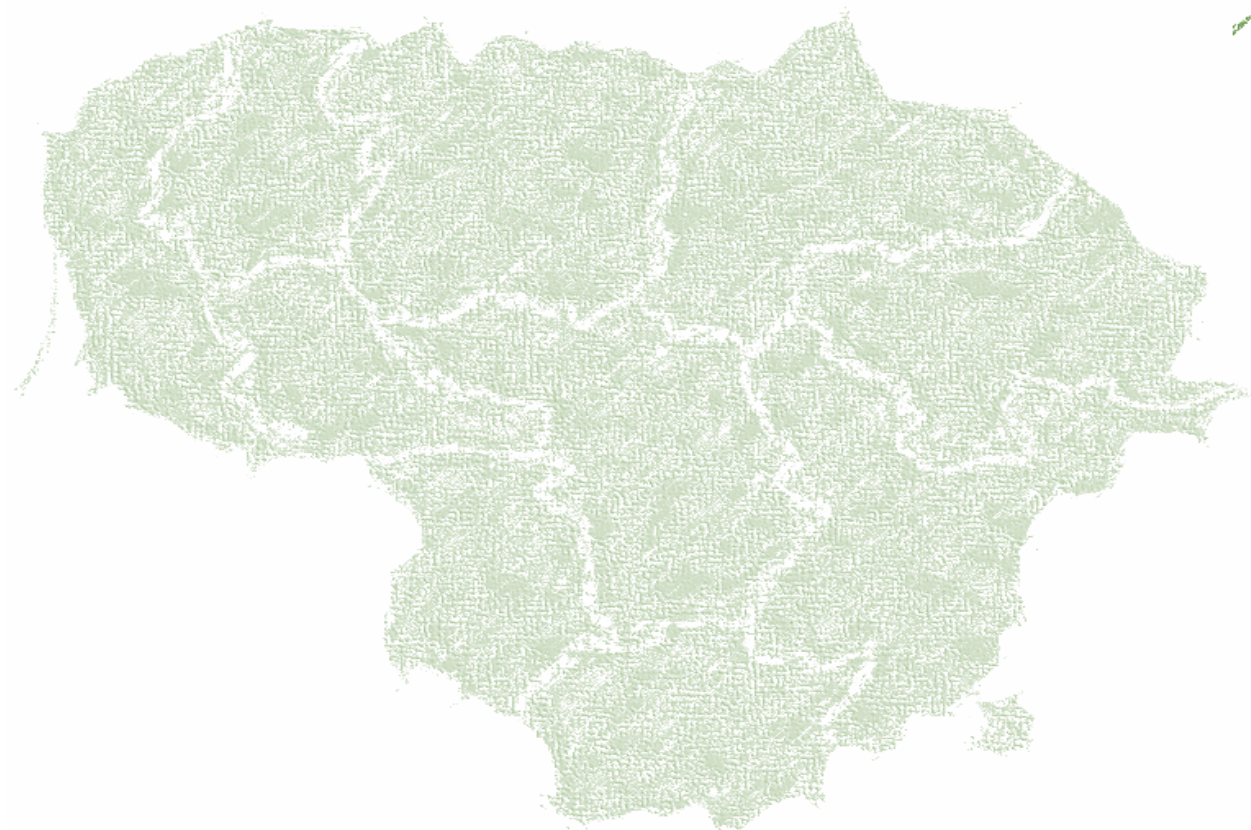

Tyrimų „Lietuvos regiono viešųjų bibliotekų, ir „mokyklų bibliotekų bendradarbiavimo stiprinimas“ apibendrinimas

Turinys

Pagrindinė informacija apie apklausas	2
Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų apklausa	2
Mokyklų bibliotekininkų apklausa	3
I. 4	
II. 8	
III. 18	
IV. 25	
Rezultatų santrauka	30
Bibliotekų veikla ir jos vykdymas:	30
Bendradarbiavimas su AVB	31
Bendradarbiavimas su kitomis regiono bibliotekomis	31
Bendradarbiavimo su mokyklų bibliotekomis stiprinimas	32
Galimybės/rekomendacijos:	32

Pagrindinė informacija apie apklausas

Tekste naudojami trumpiniai:

AVB - apskričių viešosios bibliotekos
SVB - savivaldybių viešosios bibliotekos
n.d. - nėra duomenų

Apibendrinimą rengė Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Vilniaus ir Kauno AVB specialistai:

Ieva Baltinė, vyresnioji metodininkė statistikai ir tyrimams, Klaipėdos AVB
Kristina Kulikauskienė, vyriausioji metodininkė, Šiaulių AVB
Irmina Girnienė, vyriausioji metodininkė, Panevėžio AVB
Greta Bacevičiūtė, vyriausioji metodininkė Vilniaus AVB
Ieva Dryžaitė, vyriausioji metodininkė tyrimams, Kauno AVB

Šiame dokumente pateikiamas dviejų tyrimų, kuriuose buvo apklaustos Lietuvos savivaldybių viešosios bibliotekos ir mokyklų bibliotekos, daliniai apibendrinti rezultatai. Tyrimą su SVB vykdė Vilniaus, Klaipėdos, Kauno, Panevėžio ir Šiaulių AVB. Tyrimą su mokyklų bibliotekininkais vykdė Vilniaus, Klaipėdos, Kauno ir Panevėžio AVB. Išsamesnė informacija apie apklausas pateikiama žemiau. **Tyrimai atlikti rengiant regioninį viešųjų bibliotekų plėtros modelį.** Šioje apibendrintoje ataskaitoje bendru visų AVB tyrėjų sutarimu yra pateikiami tik tie duomenys, kurie yra svarbūs ir reikšmingi rengiant regioninį viešųjų bibliotekų plėtros modelį.

Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų apklausa

Apklauso tikslas – išsiaiškinti Lietuvos regiono viešųjų bibliotekų poreikius, esamą situaciją bei bendradarbiavimo galimybes su 5 apskričių¹ viešosiomis bibliotekomis kompetencijų ugdymo, projektinės veiklos vykdymo, žinių bei gerosios patirties dalijimosi, skaitmeninimo, renginių organizavimo, komunikacijos vystymo ir kitose bibliotekų veiklos srityse bei pasinaudoti gautais rezultatais rengiant regioninį viešųjų bibliotekų plėtros modelį.

Apklauso tikslinė grupė ir imtis – Lietuvos regiono savivaldybių viešosios bibliotekos (jų darbuotojai). Apklausoje dalyvavo visų 60-ies savivaldybių viešųjų bibliotekų atstovai (vadovai).

Metodas – anketinė bibliotekų darbuotojų apklausa internetu. Į kiekvienos iš Lietuvos regiono viešųjų bibliotekų vadovus buvo krepiamasi el. paštu ir kviečiama dalyvauti apklausoje, pateikiant aktyvią nuorodą į ją. Klausimynas patalpintas internete, naudojantis „Google Forms“ galimybėmis, o duomenys apdoroti Microsoft Excel programa.

Apklauso duomenų rinkimo laikas – Kauno AVB tyrimą atliko 2017 m. vasario mėn., Vilniaus, Klaipėdos, Panevėžio ir Šiaulių AVB duomenis rinko 2019 metų vasario-kovo mėnesiais.

Kita svarbi tyrimo organizavimo ir vykdymo informacija – KAVB Strateginės plėtros ir inovacijų centro Žinių vadybos grupės vyr. metodininkė tyrimams K. Kučinskienė parengė tyrimo metodiką pagal kurią 2017

¹ Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio

metais buvo atliktas tyrimas Kauno AVB kuruojamose regiono bibliotekose. Šio tyrimo pagrindu buvo organizuojamas tyrimas 2019 metais – visų apskričių viešųjų bibliotekų tyrėjai adaptavo KAVB klausimyną ir pagal jį apklausė savo regiono bibliotekas bei parengė savo regionuose atliktų tyrimų ataskaitas.

Mokyklų bibliotekininkų apklausa

Apklausos tikslas - išsiaiškinti mokyklų bibliotekų specialistų kompetencijų kėlimo poreikius, AVB bei mokyklų bibliotekų partnerysčių galimybes ir problemas su kuriomis susiduria mokyklų bibliotekos, kurių sprendimams būtų galima pasitelkti abipuses veiklas.

Tikslinė grupė ir imtis – Vykdam apklausa su mokyklų bibliotekininkais iš viso iš Vilniaus (N -168), Panevėžio (N-47), Klaipėdos (N-49) ir Kauno (N-107) regiono mokyklų gautas 371 atsakymas. Šiaulių apskrities viešosios bibliotekos specialistai bendradarbiavimo galimybių tyrimą atliko 2018 metais, todėl šiemet apklausa nebuvo kartojama. Kadangi Šiaulių AVB klausimynas smarkiai skyrėsi nuo kitų AVB naudoto klausimyno, Šiaulių AVB duomenys šiame apibendrinime nėra pateikiami.

Tyrimo laikotarpis - 2018 balandžio - gegužės mėnesiais tyrimą su Kauno mokyklų bibliotekininkais atliko Kauno AVB, 2019 metų kovo-vasario mėnesį šį tyrimą atliko Vilniaus, Panevėžio ir Klaipėdos AVB.

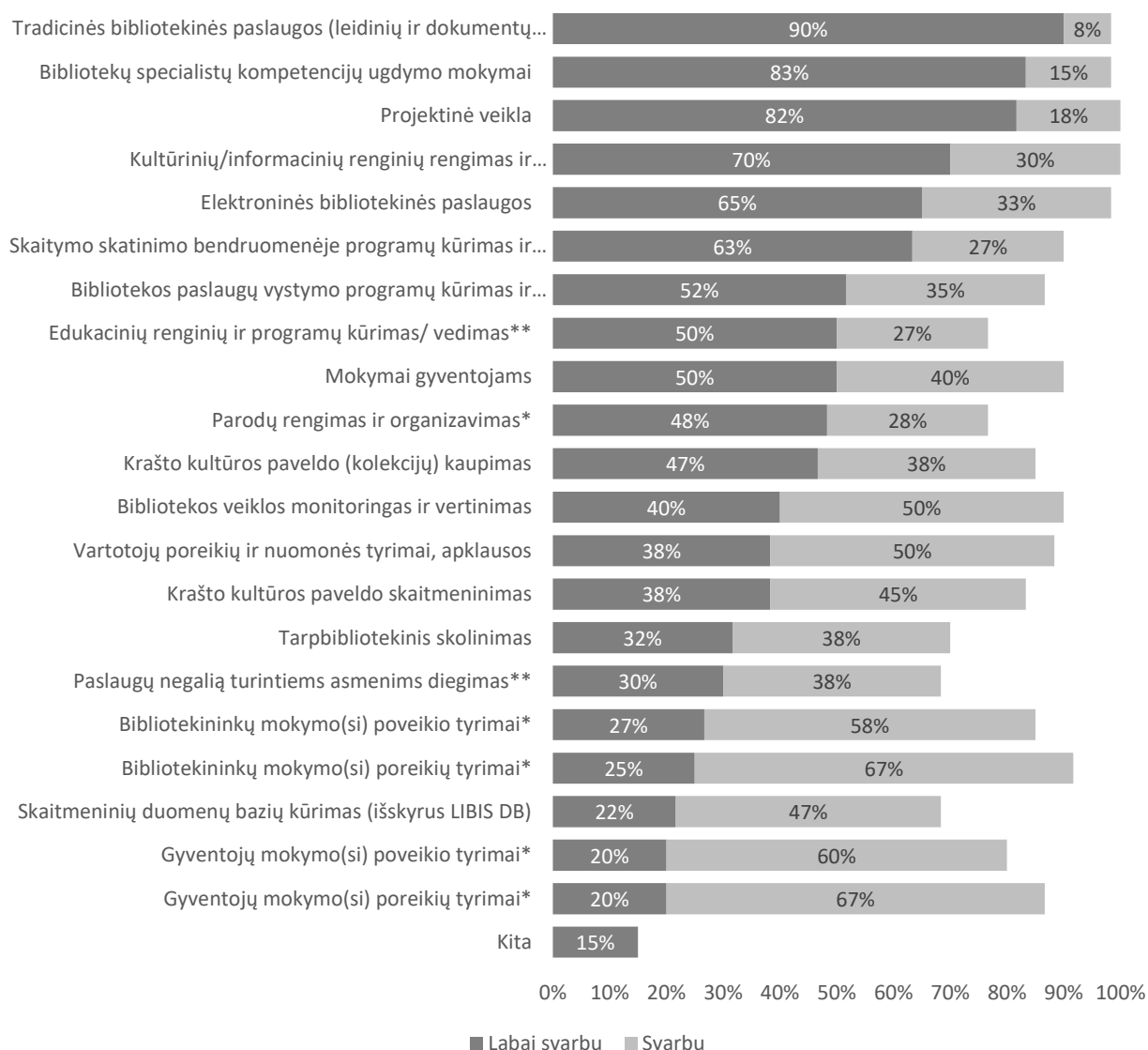
Tyrimo metodas - elektroninė kiekybinė apklausa. Klausimyną 2018 metais apėngė KAVB vyriausioji metodininkė tyrimams Ieva Dryžaitė. 2019 metais šis klausimynas buvo minimaliai pakoreguotas ir naudotas apklausti Vilniaus, Panevėžio ir Klaipėdos regionų mokyklų bibliotekininkus.

Tyrimą įgyvendino – Kauno, Klaipėdos, Vilniaus ir Panevėžio AVB. Šiaulių AVB savarankiškai atliko tyrimą 2018 metais, kurio metu apklausė 60 mokyklų bibliotekininkų, Dėl klausimynų nesuderinamumo Šiaulių AVB duomenys šiame apibendrinime yra neįtraukti.

I. Bibliotekos veikla ir jos vykdymas

Lietuvoje iš viso buvo apklausta 60 viešųjų savivaldybių bibliotekų: 13 Vilniaus regiono, 11 Šiaulių regiono, 12 Panevėžio regiono, 11 Klaipėdos regiono ir 13 Kauno regiono. Buvo siekiama išsiaiškinti, kokias vykdomas veiklas būtų galima išskirti kaip prioritetines. Kaip „labai svarbią“ veiklą 90 proc. (54 bibliotekos iš 60) nurodė, kad yra tradicinės bibliotekų paslaugos, o dar 8,33 proc. (5 bibliotekoms iš 60) nurodė, kad ši veikla yra svarbi. Sumuojant „labai svarbu“ ir „svarbu“ atsakymo variantus, galima teigti kad bibliotekoms svarbi veikla yra projektinė veikla ir kultūrinių / informacinių renginių rengimas ir organizavimas. Šiuos variantus pasirinko 100 proc. (60 bibliotekų iš 60) Lietuvos SVB (pav.1).

Pav. 1 Veiklų vykdymo svarba Lietuvos bibliotekose, N-60, proc.

*Kauno regiono SVB buvo užduodamas kitaip formuluotas teiginys

**Kauno regiono SVB toks teiginys nebuvo duodamas

1 lentelėje pateikiamos visos veiklos pagal bendrą įvardytą svarbumą. Devynios bibliotekos pažymėjo, kad be išvardintų veiklų svarbios yra ir šios bibliotekų veiklos:

- Vilniaus regione: gyventojų skaitmeninių įgūdžių ugdymas; bendruomeniškumo skatinimas; sociokultūrinės paslaugos multikultūrinei bendruomenei; programos, skirtos spręsti bibliotekų vartotojų psichosocialines problemas;
- Panevėžio regione: partnerystė ir tarptautinis bendradarbiavimas; patirties sklaida; veiklos viešinimas; atstovavimas; savanorystė; neformalus švietimas, muziejinė bibliotekų veikla; kūrybinė erdvė jaunimui, spaudos fotografo I. Girčio muziejus;
- Panevėžio ir Klaipėdos regionuose: inovatyvių paslaugų kūrimas ir inovacijų diegimas bibliotekos veikloje.

1 lentelė. Veiklų vykdymo svarba Lietuvos bibliotekose

Veikla	Labai svarbu	Svarbu
Projektinė veikla	Vilniaus (11 SVB), Šiaulių (10 SVB), Panevėžio (10 SVB), Klaipėdos (8 SVB), Kauno (10 SVB) regionų SVB	Vilniaus (2 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (2 SVB), Klaipėdos (3 SVB), Kauno (3 SVB) regionų SVB
Kultūrinių/informacinių renginių rengimas ir organizavimas ²	Vilniaus (11 SVB), Šiaulių (6 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (9 SVB), Kauno (9 SVB) regionų SVB	Vilniaus (2 SVB), Šiaulių (5 SVB), Panevėžio (5 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (4 SVB) regionų SVB
Tradicinės bibliotekinės paslaugos (leidinių skolinimas į namus, skaitymui vietoje)	Vilniaus (12 SVB), Šiaulių (8 SVB), Panevėžio (11 SVB), Klaipėdos (10 SVB), Kauno (13 SVB) regionų SVB	Vilniaus (1 SVB), Šiaulių (3 SVB) ir Klaipėdos (1 SVB) regionų SVB
Bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymai	Vilniaus (12 SVB), Šiaulių (8 SVB), Panevėžio (10 SVB), Klaipėdos (9 SVB), Kauno (11 SVB) regionų SVB	Vilniaus (1 SVB), Šiaulių (3 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB
Elektroninės bibliotekinės paslaugos	Vilniaus (10 SVB), Šiaulių (5 SVB), Panevėžio (8 SVB), Klaipėdos (6 SVB), Kauno (10 SVB) regionų SVB	Vilniaus (3 SVB), Šiaulių (6 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (5 SVB), Kauno (3 SVB) regionų SVB
Vartotojų poreikių ir nuomonės tyrimai, apklausa	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (3 SVB), Panevėžio (6 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (6 SVB) regionų SVB	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (7 SVB), Panevėžio (5 SVB), Klaipėdos (6 SVB), Kauno (6 SVB) regionų SVB
Bibliotekos paslaugų vystymo programų kūrimas ir diegimas	Vilniaus (7 SVB), Šiaulių (7 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (3 SVB), Kauno (7 SVB) regionų SVB	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (6 SVB), Kauno (5 SVB) regionų SVB
Gyventojų mokymo(si) poreikių tyrimai ³	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	Vilniaus (7 SVB), Šiaulių (9 SVB), Panevėžio (8 SVB), Klaipėdos (6 SVB), Kauno (10 SVB) regionų SVB
Bibliotekininkų mokymo(si) poveikio tyrimai ⁴	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (5 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (7 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (6 SVB), Kauno (10 SVB) regionų SVB
Krašto kultūros paveldo (kolekcijų) kaupimas	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (6 SVB), Kauno (7 SVB) regionų SVB	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (7 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (4 SVB), Kauno (3 SVB) regionų SVB
Bibliotekininkų mokymo(si) poreikių tyrimai ⁵	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (4 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	Vilniaus (7 SVB), Šiaulių (8 SVB), Panevėžio (8 SVB), Klaipėdos (7 SVB), Kauno (10 SVB) regionų SVB
Krašto kultūros paveldo skaitmeninimas	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (5 SVB), Kauno (5 SVB) regionų SVB	Vilniaus (7 SVB), Šiaulių (7 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (5 SVB), Kauno (5 SVB) regionų SVB
Gyventojų mokymo(si) poveikio tyrimai ⁶	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (8 SVB), Panevėžio (8 SVB), Klaipėdos (6 SVB), Kauno (10 SVB) regionų SVB
Mokymai gyventojams	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (4 SVB), Panevėžio (8 SVB), Klaipėdos (8 SVB), Kauno (4 SVB) regionų SVB	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (5 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (9 SVB) regionų SVB
Bibliotekų veiklos monitoringas ir vertinimas	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (5 SVB), Panevėžio (6 SVB), Klaipėdos (3 SVB), Kauno (4 SVB) regionų SVB	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (5 SVB), Panevėžio (6 SVB), Klaipėdos (6 SVB), Kauno (8 SVB) regionų SVB
Skaitymo skatinimo bendruomenėje programų kūrimas ir diegimas	Vilniaus (7 SVB), Šiaulių (6 SVB), Panevėžio (10 SVB), Klaipėdos (6 SVB), Kauno (9 SVB) regionų SVB	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (3 SVB), Panevėžio (2 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (4 SVB) regionų SVB
Edukacinių renginių ir programų kūrimas/vedimas ⁷	Vilniaus (10 SVB), Šiaulių (7 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (6 SVB) regionų SVB	Vilniaus (3 SVB), Šiaulių (3 SVB), Panevėžio (5 SVB), Klaipėdos (5 SVB) regionų SVB
Parodų rengimas ir organizavimas ⁸	Vilniaus (9 SVB), Šiaulių (7 SVB), Panevėžio (9 SVB), Klaipėdos (4 SVB), Kauno (9 SVB) regionų SVB	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (3 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (7 SVB), Kauno (4 SVB) regionų SVB

² pastaba – KAVB teiginys skambėjo taip: kultūrinių renginių, parodų organizavimas

³ pastaba – KAVB teiginys skambėjo taip: gyventojų ir bibliotekininkų poreikio tyrimai

⁴ pastaba – KAVB teiginys skambėjo taip: gyventojų ir bibliotekininkų poveikio tyrimai

⁵ pastaba – KAVB teiginys skambėjo taip: gyventojų ir bibliotekininkų poreikio tyrimai

⁶ pastaba – KAVB teiginys skambėjo taip: gyventojų ir bibliotekininkų poveikio tyrimai

⁷ pastaba – KAVB tokio klausimo neuždavė

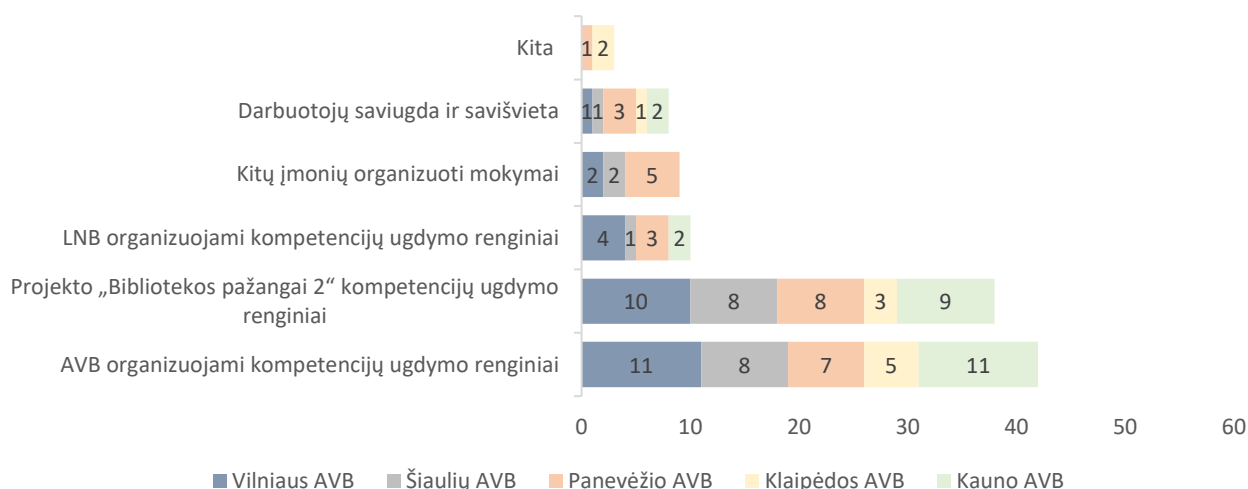
⁸ pastaba – KAVB teiginys skambėjo taip: kultūrinių renginių, parodų organizavimas

Tarpbibliotekinis skolinimas	Vilniaus (1 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (2 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (12 SVB) regionų SVB	Vilniaus (8 SVB), Šiaulių (4 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (3 SVB), Kauno (1 SVB) regionų SVB
Paslaugų negalią turintiems asmenims diegimas ⁹	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (4 SVB), Panevėžio (6 SVB), Klaipėdos (3 SVB) regionų SVB	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (4 SVB), Panevėžio (6 SVB), Klaipėdos (7 SVB) regionų SVB
Skaitmeninių duomenų bazių kūrimas (išskyrus LIBIS DB)	Vilniaus (1 SVB), Šiaulių (3 SVB), Panevėžio (5 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (3 SVB) regionų SVB	Vilniaus (7 SVB), Šiaulių (6 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (6 SVB), Kauno (6 SVB) regionų SVB
Kitos veiklos	Vilniaus (4 SVB), Panevėžio (4 SVB), Klaipėdos (1 SVB)	

Reikia pažymėti, kad kai kurios veiklos bibliotekų nors ir yra žymimos kaip svarbios jų veiklai, paklausus apie vykdymo intensyvumą/situaciją sužinojome, kad tokia veikla bibliotekoje nėra vykdoma arba ji vykdoma periodiškai. Dažniausiai *krašto kultūros paveldo skaitmeninimo veikla* susiduria su sunkumais. Visuose Lietuvos regionuose yra SVB, kurios pažymi, kad kultūros paveldo skaitmeninimas nėra vykdomas, kadangi SVB neturi tinkamos įrangos. Taip pat dažnai minimas žmogiškųjų išteklių ir kompetencijų trūkumas. Panevėžio ir Kauno regione kelios SVB taip pat pažymėjo, kad šia veikla neužsiima, kadangi ją jau vykdo AVB arba krašto muziejus. Dėl šios priežasties nėra tikslo dubliuoti regione veiklą. Dažniausia priežastis dėl veiklų nevykdymo (kaip pavyzdžiui tiriamosios veiklos) įvardijamas žmogiškųjų išteklių ir lėšų trūkumas. Kaip pažymi Vilniaus regiono SVB „bibliotekinių mokymo/mokymosi tyrimus <..> gali atlikti apskrities viešoji biblioteka.“ TBA taip pat priskirta prie mažiau reikšmingų veiklų, kadangi ji skaitytojams yra brangi ir sulaukianti mažai paklausos. Skaitmeninių duomenų bazių kūrimas nėra pakankamai plėtojama veikla SVB dėl žmogiškųjų išteklių ir kompetencijų trūkumo. Apibendrinant tam tikrų veiklų vykdymo iššūkius, galime teigti, kad dažniausi yra žmogiškųjų išteklių, kompetencijų ir tokios veiklos poreikio trūkumas.

SVB buvo teiraujamosi, kieno organizuojami mokymai per pastaruosius penkis metus labiausiai prisidėjo prie darbuotojų žinių ir įgūdžių pagerėjimo. Kaip matome iš pav. 2 daugiausia bibliotekų darbuotojų žinių ir įgūdžių pagerėjimą sieja su apskričių bibliotekų organizuojamais kompetencijų ugdymo renginiais. Taip pat nemaža dalis darbuotojų kompetencijų augimą sieja su projekto „Bibliotekos pažangai 2“ organizuotais kompetencijų kėlimo renginiais. Galima teigti, kad būtent šie kompetencijų kėlimo renginiai savivaldybių viešosioms bibliotekoms yra svarbiausi, kadangi šiuos variantus pasirinko daugiau nei 63 proc. bibliotekų. Kitus variantus kaip svarbius kompetencijų kėlimui pasirinko tik 5 – 17 proc. Panevėžio ir Klaipėdos regionų SVB nurodė, kad be išvardintų kompetencijų kėlimo renginių, prie jų darbuotojų žinių kėlimo prisidėjo stažuotės ir mokymai jų bibliotekose, gerųjų patirčių stebėseną.

Pav. 2. Priežastys, kurios labiausiai nulėmė SVB darbuotojų žinių ir įgūdžių pagerėjimą per pastaruosius 5 metus, N - 60

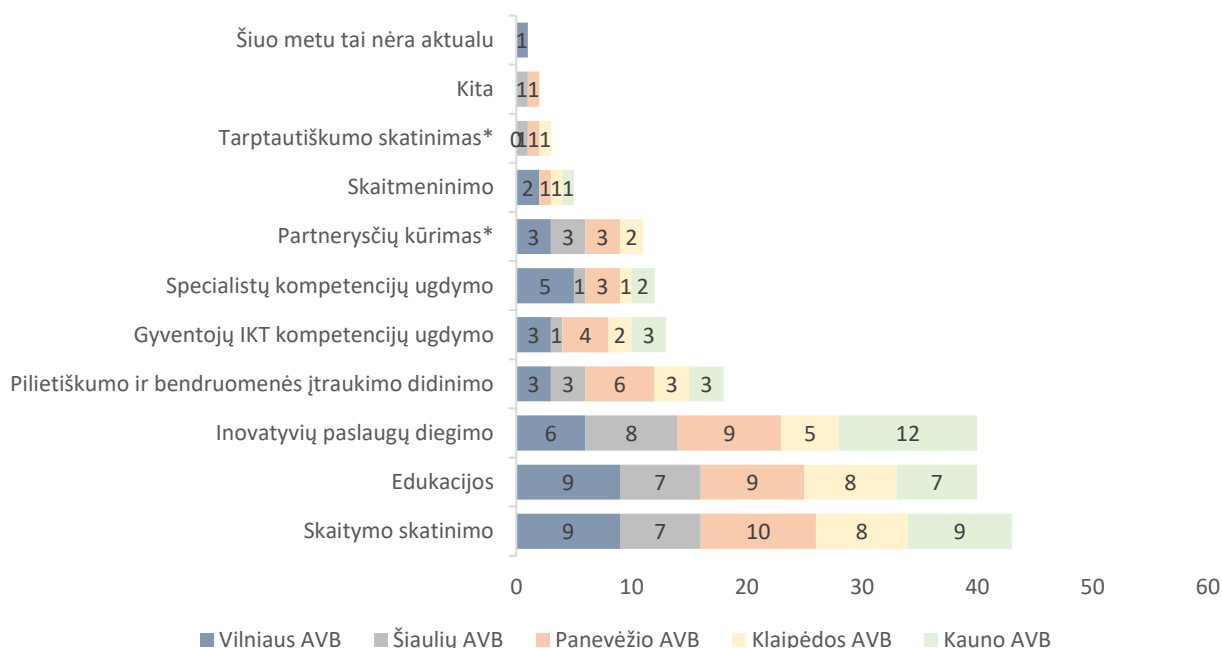

⁹ pastaba – KAVB tokio klausimo neuždavė

Šiuo tyrimu išsiaiškinome, kad projektinė veikla yra pati svarbiausia bibliotekų veikloje, tačiau tik 43,33 proc. bibliotekų (26 bibliotekos iš 60) turi specialistus, kurių pagrindinė funkcija yra projektinės veiklos vykdymas. 69,23 proc. Kauno regiono SVB turi darbuotojus, kurių pagrindinė veikla yra projektų organizavimas ir vykdymas, t. y. toks specialistas dirba 9 bibliotekose iš 13. Šiaulių regiono SVB situacija panaši į Kauno regiono. Šiame regione 54,55 proc. (6 bibliotekos iš 11) turi tokius specialistus. Kituose Lietuvos regionuose situacija prastesnė. Deja, tik apie 25 – 36 proc. (t. y. tik apie 3 – 4 bibliotekas regione iš 12 – 13) bibliotekų turi darbuotojus, kurių pagrindinis darbas susijęs su projektine veikla.

Aktualiausiomis projektinės veiklos kryptimis SVB įvardija skaitymo skatinimo (71,67 proc.), edukacinės veiklos (66,67 proc.) ir inovatyvių paslaugų diegimo (66,67 proc.) projektus. Kaip matome iš pav. 3 skirtinguose regionuose šiek tiek skiriasi. Vis tik išvardintos pirmosios trys projektinės kryptys visuose regionuose yra aktualiausios. Be paminėtų krypčių dvi bibliotekos įvardijo joms dar svarbias projektinės veiklos kryptis: neformalus suaugusiųjų mokymas / neformalus švietimas / sveikos gyvensenos mokymai, vaikų socializacija ir vasaros poilsis, muziejinė veikla (žr. pav.3).

Pav. 3. Projektinės veiklos vykdymo krypčių aktualumas SVB, N - 60

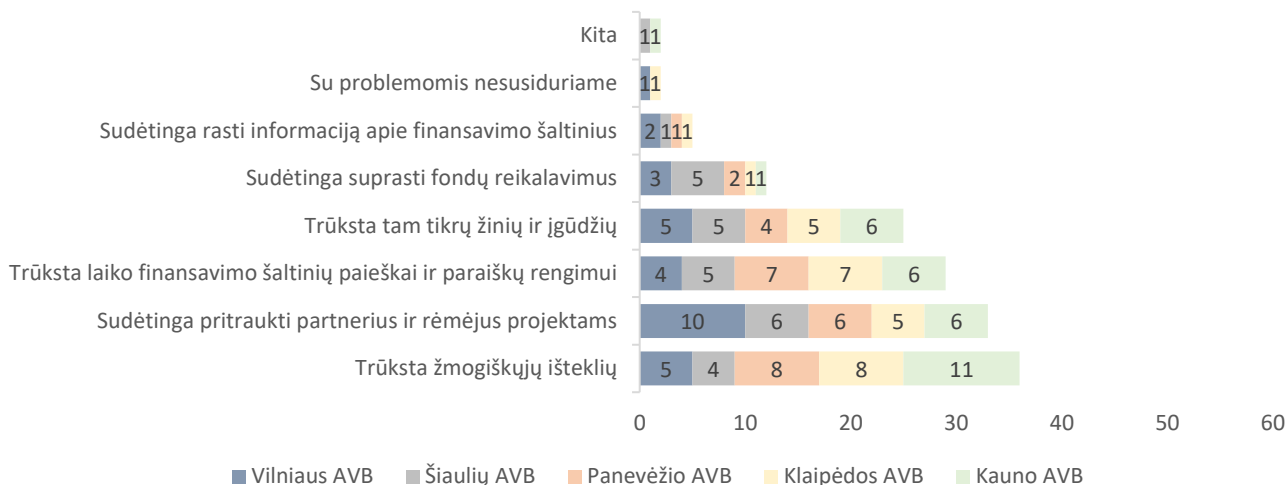

*pastaba – KAVB tokio teiginio klausimyne neturėjo

Didžiausia ir dažniausia projektų vykdymo problema, su kuria susiduria net 60 proc. SVB, yra žmogiškųjų išteklių trūkumas. Ši problema susidaro ir iš to, kad didžioji dauguma (net 56,67 proc.) SVB neturi darbuotojo, kuris būtų atsakingas už šią veiklą. Vis tik, ši problema aktuali ir toms SVB, kurios turi specialistus, kurių pagrindinis darbas yra projektinė veikla.

Taip pat nemaža dalis bibliotekų (55 proc.) susiduria su partnerių ir rėmėjų pritraukimo problematika. Laiko trūkumas finansavimo šaltinių paieškai ir paraiškų rengimui aktualus 48,33 proc. SVB. Gana dažnai minima problema buvo ir žinių bei įgūdžių trūkumas (pav. 4). Ši problema aktuali 41,67 proc. Lietuvos SVB. Be jau išvardintų problemų organizuojant ir vykdant projektinę veiklą, dar buvo pamintos šios problemos: lėšų trūkumas koofinansavimui, patirties trūkumas (žr. pav.4)

Pav. 4. Projektinės veiklos organizavimo ir vykdymo problemos, su kuriomis susiduria SVB, N - 60

Be projektinės veiklos, 83,33 proc. SVB vykdo neformalų suaugusiųjų švietimą. Tokios veiklos nevykdo Šiaulių ir Panevėžio regionuose po 3 SVB, Vilniaus ir Klaipėdos regionuose po 2 SVB.

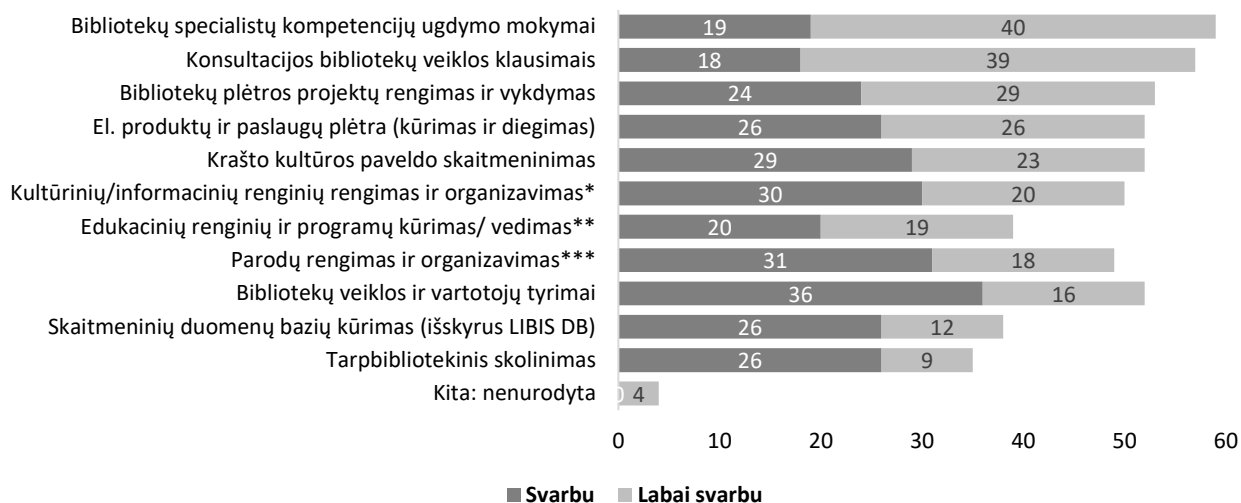
Tyrimo metu išsiaiškinome, kad nemaža dalis SVB neturi darbuotojų, kurių pagrindinė veikla yra projektų organizavimas ir vykdymas. Panaši situacija yra ir su specialistais, kurių pagrindinė funkcija yra bibliotekos veiklos ir paslaugų viešinimas išorėje. Tik 42,37 proc. SVB turi tokius specialistus, o 57,63 proc. SVB – neturi. Analizuojant detaliau pagal regionus galima teigti, kad daugumoje 4 – 5 bibliotekos (tik apie 33 – 45 proc. to regiono bibliotekų) turi komunikacijos specialistus. Tik Panevėžio regiono bibliotekos išsiskiria, kadangi net 7 iš 12 bibliotekų, t. y. 58,33 proc., turi tokius specialistus. Neatsižvelgiant į tai, ar SVB turi tokį specialistą ar ne, net 71,67 proc. mano, kad jų bibliotekos darbuotojams trūksta žinių ir įgūdžių komunikacijos srityje.

II. Bendradarbiavimas su AVB

Šiame apklausos rezultatų pristatymo skyriuje analizuojamas AVB bendradarbiavimo su SVB vystymasis ir plėtra. Siekiant įvertinti kiekvienos SVB ir AVB tarpusavio bendradarbiavimo praktiką, SVB bibliotekų atstovų buvo parašyta nurodyti bendradarbiavimo su AVB svarbą pagal atskiras veiklų sritis.

Atlikus visų SVB teikiamos svarbos atskiroms bendradarbiavimo veiklų sritims analizę, išryškėjo bendradarbiavimo su AVB veiklos pagal bibliotekų atstovų teikiamus prioritetus (žr. 5 pav., 2 lentelė). **Svarbiausios bendradarbiavimo su AVB veiklų sritys**, kurių ypatingą reikšmingumą ar reikšmingumą nurodė atitinkamai 67-65 proc. visų SVB – bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymai (67 proc. – 40 SVB iš 60) bei konsultacijos bibliotekų veiklos klausimais (65 proc. – 39 SVB iš 60). Reikšmingumu šioms veikloms nedaug nusileido bibliotekų plėtros projektų rengimo ir vykdymo ir el. produktų ir paslaugų plėtros (kūrimas ir diegimas) veiklos sritys. Mažiausiais reikšmingomis bendradarbiavimo veiklos sritimis su AVB bibliotekos įvardijo tokias veiklos sritis, kurios susiję su skaitmeninių duomenų bazių kūrimu (išskyrus LIBIS DB), tarpbibliotekiniu skolinimusi, bibliotekų veiklos ir vartotojų tyrimais ir parodų rengimu ir organizavimu.

Pav. 5 Bendradarbiavimo su AVB svarba regionų bibliotekoms pagal atskiras veiklų sritis, N-60

* pastaba: KAVB 2017 m. atlikto tyrimo metu vartotas kitas vertinamasis teiginys „kultūrinių renginių, parodų organizavimas“

** pastaba: šios kategorijos 2017 m. KAVB atlikto tyrimo klausimyne nebuvo.

*** pastaba: KAVB įdėti duomenys iš teiginio „kultūrinių renginių, parodų organizavimas“

2 lentelė. Bendradarbiavimo su AVB svarba Regionų bibliotekoms pagal atskiras veiklų sritis

Veiklos sritis	Labai svarbu	Svarbu
Konsultacijos bibliotekų veiklos klausimais	Vilniaus (10), Šiaulių (7), Panevėžio (6), Klaipėdos (8), Kauno (8) regionų SVB	Vilniaus (3), Šiaulių (3), Panevėžio (4), Klaipėdos (3), Kauno (5) regionų SVB
Bibliotekų plėtros projektų rengimas ir vykdymas	Vilniaus (7), Šiaulių (6), Panevėžio (3), Klaipėdos (6), Kauno (7) regionų SVB	Vilniaus (6), Šiaulių (3), Panevėžio (8), Klaipėdos (3), Kauno (4) regionų SVB
Bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymai	Vilniaus (10), Šiaulių (6), Panevėžio (7), Klaipėdos (7), Kauno (10) regionų SVB	Vilniaus (3), Šiaulių (5), Panevėžio (4), Klaipėdos (4), Kauno (3) regionų SVB
El. produktų ir paslaugų plėtra (kūrimas ir diegimas)	Vilniaus (6), Šiaulių (5), Panevėžio (4), Klaipėdos (4), Kauno (7) regionų SVB	Vilniaus (6), Šiaulių (5), Panevėžio (5), Klaipėdos (5), Kauno (5) regionų SVB
Krašto kultūros paveldo skaitmeninimas	Vilniaus (5), Šiaulių (5), Panevėžio (4), Klaipėdos (5), Kauno (4) regionų SVB	Vilniaus (5), Šiaulių (5), Panevėžio (7), Klaipėdos (6), Kauno (6) regionų SVB
Skaitmeninių duomenų bazių kūrimas (išskyrus LIBIS DB)	Vilniaus (2), Šiaulių (4), Panevėžio (1), Klaipėdos (3), Kauno (2) regionų SVB	Vilniaus (7), Šiaulių (4), Panevėžio (5), Klaipėdos (3), Kauno (7) regionų SVB
Kultūrinių/informacinių renginių organizavimas ir vedimas*	Vilniaus (7), Šiaulių (2), Panevėžio (3), Klaipėdos (5), Kauno (3) regionų SVB	Vilniaus (6), Šiaulių (5), Panevėžio (5), Klaipėdos (6), Kauno (8) regionų SVB
Edukacinių renginių ir programų kūrimas/vedimas**	Vilniaus (7), Šiaulių (4), Panevėžio (3), Klaipėdos (5), Kauno (n. d.) regionų SVB	Vilniaus (6), Šiaulių (4), Panevėžio (5), Klaipėdos (5), Kauno (n. d.) regionų SVB
Parodų (stacionarių ir virtualių) rengimas ir eksponavimas/pateikimas***	Vilniaus (5), Šiaulių (2), Panevėžio (3), Klaipėdos (5), Kauno (3) regionų SVB	Vilniaus (6), Šiaulių (6), Panevėžio (6), Klaipėdos (5), Kauno (8) regionų SVB
Bibliotekų veiklos ir vartotojų tyrimai	Vilniaus (5), Šiaulių (3), Panevėžio (1), Klaipėdos (3), Kauno (4) regionų SVB	Vilniaus (8), Šiaulių (6), Panevėžio (8), Klaipėdos (7), Kauno (7) regionų SVB
Tarpbibliotekinis skolinimas	Vilniaus (2), Šiaulių (3), Panevėžio (1), Klaipėdos (3), Kauno (2) regionų SVB	Vilniaus (6), Šiaulių (4), Panevėžio (5), Klaipėdos (3), Kauno (7) regionų SVB

* pastaba: KAVB 2017 m. atlikto tyrimo metu vartotas kitas vertinamasis teiginys „kultūrinių renginių, parodų organizavimas“

** pastaba: šios kategorijos 2017 m. KAVB atlikto tyrimo klausimyne nebuvo.

*** pastaba: KAVB įdėti duomenys iš teiginio „kultūrinių renginių, parodų organizavimas“

Apklausoje metu **nustatytos ir SVB aktualiausios veiklos, kurios vykdomos drauge su AVB ar būtų aktualios ir ateityje**. Daugumai bibliotekų pačios aktualiausios veiklos susiję su edukaciniais užsiėmimais ir dirbtuvėmis, skaitymo skatinimo iniciatyvomis ir jų organizavimu ir kitų inovatyvių ar naujoms tikslinėms grupėms skirtų paslaugų diegimu, vystymu (žr. 3 lentelę). Taip pat pusei bibliotekų aktualus bendradarbiavimas su AVB įvairių renginių, akcijų organizavimo ir el. paslaugų diegimo, vystymo srityse. Mažiausia aktuali el. produktų kūrimo veiklos sritis.

Trys SVB pažymėjo, kad be išvardintų bendradarbiavimo veiklų joms aktualios yra ir šios bibliotekų veiklos su AVB sritys:

- Panevėžio regione: robotika ir darbuotojų kvalifikacijos kėlimas;
- Šiaulių: nenurodyta.

3 lentelė. Regionų bibliotekoms aktualiausios veiklos, kurios vykdomos bendradarbiaujant su AVB

Veiklos sritis	N	%	Bibliotekos
Skaitymo skatinimo iniciatyvos ir jų organizavimas*	41 (iš 47)	87%	Vilniaus (13), Šiaulių (9), Panevėžio (8), Klaipėdos (11), Kauno (n. d.) regionų SVB
Edukaciniai užsiėmimai, dirbtuvės	42	70%	Vilniaus (12), Šiaulių (6), Panevėžio (7), Klaipėdos (8), Kauno (9) regionų SVB
Kitų inovatyvių ar naujoms tikslinėms grupėms skirtų paslaugų diegimas, vystymas	38	63%	Vilniaus (10), Šiaulių (8), Panevėžio (5), Klaipėdos (8), Kauno (7) regionų SVB
Krašto kultūros paveldo skaitmeninimas/restauravimas**	29 (iš 47)	62%	Vilniaus (6), Šiaulių (8), Panevėžio (6), Klaipėdos (9), Kauno (n. d.) regionų SVB
Renginiai***	33	55%	Vilniaus (9), Šiaulių (3), Panevėžio (4), Klaipėdos (7), Kauno (10) regionų SVB
Akcijos***	31	52%	Vilniaus (4), Šiaulių (5), Panevėžio (6), Klaipėdos (6), Kauno (10) regionų SVB
El. paslaugų diegimas, vystymas	31	52%	Vilniaus (8), Šiaulių (6), Panevėžio (4), Klaipėdos (7), Kauno (6) regionų SVB
Parodos***	26	43%	Vilniaus (6), Šiaulių (1), Panevėžio (3), Klaipėdos (6), Kauno (10) regionų SVB
El. produktų kūrimas	24	40%	Vilniaus (6), Šiaulių (6), Panevėžio (2), Klaipėdos (7), Kauno (3) regionų SVB
Kita:	3	5 %	Panevėžio (2), Šiaulių (1) regionų SVB
„robotika“			Panevėžio regiono SVB
„darbuotojų kvalifikacijos kėlimas“			Panevėžio regiono SVB
nenurodyta			Šiaulių regiono SVB

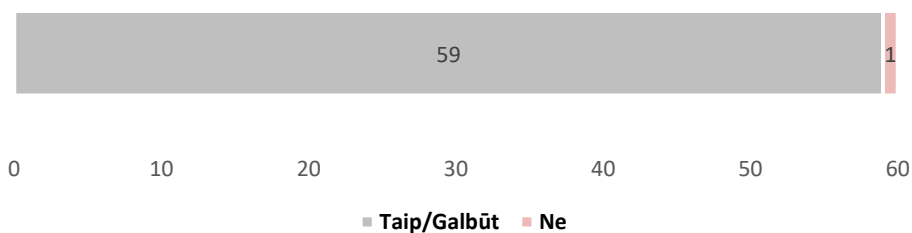
* pastaba: šios kategorijos 2017 m. KAVB atlikto tyrimo klausimyne nebuvo.

** pastaba: šios kategorijos 2017 m. KAVB atlikto tyrimo klausimyne nebuvo.

*** pastaba: KAVB 2017 m. atlikto tyrimo metu vartotas kitas vertinamasis teiginys, kuriame renginiai, akcijos, parodos buvo viena kategorija, tad prie šių kategorijų įkeltas tas pats rezultatas.

Išsiaiškinta, kad 98 proc. regionų bibliotekų tikrai pageidautų ar pageidautų bendradarbiauti su AVB vykdant projektus. Kita dalis (2 proc. 1 iš 60 SVB) teigė, kad dalyvauti nenorėtų (Klaipėdos regione) (žr. pav.6).

Pav.6 SVB noras bendradarbiauti vykdant projektinę veiklą su AVB, N-60

Galima daryti prielaidą, kad SVB rinktųsi bendradarbiavimą atsižvelgdamos į konkrečius veiklų ar bendradarbiavimo modelio projekto metu pasiūlymus. Užklausus apie glaudesnę bendradarbiavimą su AVB, rengiant ar įgyvendinant kultūrinės srities projektus SVB nuomonės labiau išsiskyrė. 3 proc. augo bibliotekų skaičius nenorinčių (Kauno ir Panevėžio regionuose) bendradarbiauti kultūrinės srities projektų rengime ar įgyvendinime kartu su AVB ir siekė 5 proc. (3 iš 60 SVB).

Tyrimo metu buvo paklausta kokių pasiūlymų AVB dėl projektinės veiklos kryptį turėtų SVB. Siūlymus dėl projektinės veiklos kryptį pateikė daugiau kaip pusė SVB – 58 proc. (35 iš 60 SVB). Žemiau esančioje lentelėje pateikiamos bibliotekų siūlomos bendradarbiavimo kryptys, kurias įvardijo pačių bibliotekų atstovai (originalius komentarus žr. 4 lentelėje).

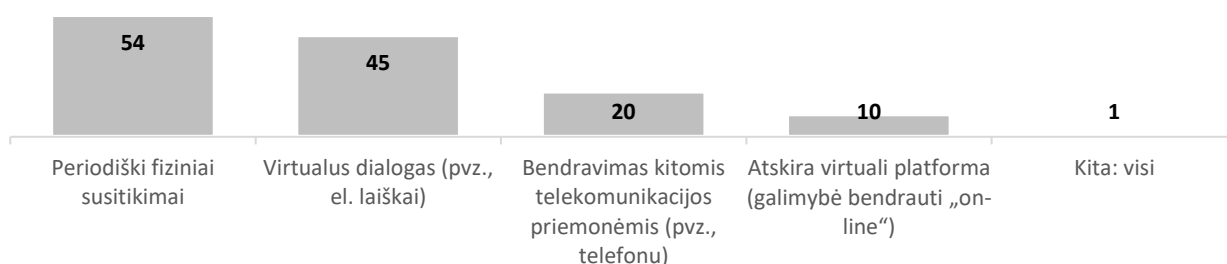
4 lentelė. Regionų bibliotekų siūlomos projektinės veiklos kryptys bendradarbiaujant su AVB

Regionas	Komentaras
Klaipėdos	„KLAVB vykdomi projektai regionuose“; „Partnerystė parodų ir renginių organizavime“ „Renginių mainai: pvz. rašytojų, naujų knygų pristatymai; edukacijos“; „Mokymų nuotolinių būdu galimybės, bendri renginių ciklai visose Klaipėdos regiono bibliotekose.“; „Kūrybinė/kultūrinė veikla, informacinių technologijų valdymas.“ „aktualūs projektai būtų senjorų laisvalaikio užimtumo klausimais“ „paslaugos vaikams ir jaunimui“
Kauno	„Skaitymo skatinimas, partnerysčių kūrimas, el. paslaugų ir inovacijų kūrimas, pilietiškumo ugdymas, projektinė veikla, krypčių įvairovė, IT mokymai ir plėtra“
Panevėžio	„dalyvavimas tarptautiniuose projektuose ir stažuotėse“; „Tarptautinio bendradarbiavimo ir kvalifikacijos kėlimo projektai Bendri projektai, apimantys visą regioną“; „bendri kvalifikacijos tobulinimo projektai“; „užsienio patirčių pritaikymas“; „Susitikimai su rašytojais ir kitais įdomiais žmonėmis“; „Bendrų renginių organizavimą“; „Diskusijos, apskriti stalai“; „Įvairi projektinė veikla su paaugliais, jaunimu.“; „Skaitmeninimas“; „Edukaciniai projektai, inovatyvių paslaugų kūrimas“ „laukiame pasiūlymų iš Jūsų“
Vilniaus	„Jaunimo užimtumo veikla“ „Edukaciniai užsiėmimai“ „Parodų, edukacinių dirbtuvių“
Šiaulių	„Labai patiko ir pasitvirtino scenos kryžiaus laureatams skirti projektai ir pan.; IT mokymai vaikams rajono bibliotekose vykęs projektas buvo ir pan.“ „Aktualiausi yra kultūrinės srities projektai“ „jaunimo veiklos“

Trečdalis (apie 29 proc.) pateiktų SVB pasiūlymų susiję su kultūrine veikla, įvairių formų renginių organizavimu, kita dalis (apie 14 proc.) susijusi su tarptautine kvalifikacija, bendradarbiavimu ir užsienio patirties pritaikymu. SVB savo siūlymuose minėjo ir tokias projektų veiklos kryptis, kaip edukacinių programų, el. paslaugų, inovatyvių paslaugų, IT mokymų, skaitmeninimo ir užimtumo veiklų vaikams, jaunimui ir senjorams organizavimas.

SVB priimtinausi bendravimo būdai, plėtojant bendradarbiavimą su AVB – periodiškai fiziniai susitikimai ir virtualus dialogas (pvz., el. laiškai) (žr. 7 pav., pasiskirstymą pagal bibliotekas žr. 5 lentelėje). Mažiausiai priimtina bendravimo forma – galimybė bendrauti „on-line“, specialiai tam skirtoje platformoje.

Pav. 7 Patogiausi ir priimtinausi bendravimo būdai su AVB, N-60

5 lentelė. Patogiausi ir priimtinausi bendravimo būdai bei formos, plėtojant bendradarbiavimą su AVB

Bendravimo su AVB būdai	N	%	Bibliotekos
Periodiški fiziniai susitikimai	54	90%	Vilniaus (13), Šiaulių (10), Panevėžio (9), Klaipėdos (10), Kauno (12) regionų SVB
Virtualus dialogas (pvz., el. laišakai)	45	75%	Vilniaus (9), Šiaulių (8), Panevėžio (10), Klaipėdos (8), Kauno (10) regionų SVB
Bendravimas kitomis telekomunikacijos priemonėmis (pvz., telefonu)	20	33%	Vilniaus (5), Šiaulių (2), Panevėžio (7), Klaipėdos (5), Kauno (1) regionų SVB
Atskira virtuali platforma (galimybė bendrauti „on-line“)	10	17%	Vilniaus (4), Šiaulių (0), Panevėžio (1), Klaipėdos (3), Kauno (2) regionų SVB
Kita: „visi“	1	2 %	Klaipėdos regiono SVB

Paprašytos nurodyti galimas SVB ir AVB **bendradarbiavimo priemonės bei sritis**, kuriose, jų manymu, galėtų būti stiprinama tarpusavio partnerystė, net 98 proc. (59 iš 60 SVB) pateikė savo siūlymus. Regiono bibliotekos kaip galimas priemonės dažniausiai minėjo konsultacijas, kvalifikacinius renginius, projektines veiklas. Pasiūlytos ir tokios bendradarbiavimo priemonės kaip keitimasi informacija, patirties sklaida, e. produktų kūrimas ir naujų technologijų, paslaugų diegimas, partnerių paieška, mainai turimais ištekliais (kolekcijos) ir veiklomis (edukacijos ir kt.) (originalius komentarus žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Konkrečios esminės priemonės bei sritys, kuriose galėtų būti stiprinamas SVB ir AVB tarpusavio bendradarbiavimas

Regionas	Komentaras
Klaipėdos	<p>„Bibliotekų specialistų mokymai, projektinė veikla“;</p> <p>„Daugiau mokymų, seminarų, stažuočių apie informacines technologijas, profesinę kompetenciją, grožinės literatūros sklaidą.“;</p> <p>„Norėtusi daugiau įvairių bendradarbiavimo pasiūlymų iš KLAVB, kaip Klaipėdos regiono bibliotekų metodinio centro.“;</p> <p>„Projektinė veikla“;</p> <p>„projektinė veikla, skaitmeninimas ir t. t.“;</p> <p>„Gerosios patirties sklaida, bendrų veiklos tendencijų išgryninimas, metodikų regimas, bendrų, būtinų visoms bibliotekoms, tvarkų, taisyklių ir norminių dokumentų rengimas.“</p> <p>„E. produktų kūrimas. Profesinis konsultavimas. Mokymai. Projektai.“;</p> <p>„Pasikeitimas edukacinėmis veiklomis, veiklų ir paslaugų viešinimas.“;</p> <p>„partnerių paieškos, skaitmeninimo sritys“;</p> <p>„bendradarbiavimas galėtų būti reguliaresnis“;</p> <p>„Naujų technologijų diegimas ir paslaugų vartotojams kūrimas“</p>
Kauno	<p>„Kvalifikaciniai mokymai. Bendri projektai. Periodiniai susitikimai KAVB“;</p> <p>„Kvalifikacijos ugdymas, projektinė veikla, metodinės konsultacijos veiklos klausimais, vartotojų tyrimai, kraštotyros skaitmeninimas.“;</p> <p>„Specialistų kompetencijos ugdymas. Projektinė veikla. Kultūrinė veikla“;</p> <p>„tolimesnis darbuotojų kompetencijos ugdymas, konsultacijų teikimas, gerosios patirties sklaida, įtraukimas į projektinę veiklą“;</p> <p>„Kvalifikacijos tobulinimas, bendradarbiavimas projektuose. Formos: mokymai, diskusijos, bendros kultūrinės išvykos ir kt.“;</p> <p>„Bendri projektai“;</p> <p>„vykdant bendrus projektus“;</p> <p>„Bendri projektai kūrybinių industrijų srityje, konferencijos, seminarai“;</p> <p>„Bendri projektai skaitymo skatinimo, kultūrinės veiklos srityje“;</p> <p>„bendrų projektų vykdymas, darbuotojų kompetencijų ugdymo renginiai, skaitmeninimas.“;</p> <p>„sritis kuriose norėtume stiprinti bendradarbiavimą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymai; 2. bendradarbiavimas organizuojant projektus ypač el. produktų ir paslaugų plėtos“; <p>„Manome, kad būtų naudinga organizuoti daugiau kolekcijų skolinimo iniciatyvų. Be abejo, yra naudinga ir toliau tęsti patirties sklaidos renginių organizavimą regiono bibliotekų įvairių sričių darbuotojams.“;</p>
Panevėžio	<p>„Įvairių profesinių sričių specialistų kvalifikacijos kėlimas: seminarai, apskriti stalai, diskusijos, patirties pasidalinimas tarpusavyje.“;</p>

	<p>„Kvalifikacijos kėlimas, metodinė medžiaga“; „Specialistų kvalifikacijos kėlimas“; „keitimasis naujausia profesine informacija“; „projektinė veikla, darbuotojų kvalifikacijos kėlimas“; „projektinė veikla“; „galbūt bendri projektai“; „Bendri projektai“ „Gerosios patirties pasidalinimas ir pasikeitimas įvairiose veiklos srityse“; „Pagalba skaitmeninimo srityje“; „teisininko konsultacijos“; „tradicinė bibliotekų veikla“;</p>
Vilniaus	<p>„Metodiniai mokymai įvairiomis temomis“; „Specialistų mokymai“; „Kvalifikacijos kėlimas“; „Bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymai“; „Aktualiausia šiuo metu būtų mokymai darbuotojams, taip pat dalyvavimo bendruose projektuose galimybių ieška.“; „Bendri projektai“; „Bendri projektai“; „Dalinimasis informacija“; „Bendradarbiaujant visos priemonės bei sritys labai naudingos, bet svarbiausia, turbūt, atviras dialogas“</p>
Šiaulių	<p>„Sritis - bibliotekininkų kompetencijų ugdymas.“; „Dalyvavimas mokymuose, konferencijose ir pan.“; „Priemonės - seminarai, mokymai, gerosios patirties sklaida.“; „kvalifikacijos kėlimas, projektinė veikla, edukacinių programų kūrimas“; „skaitmeninimo sritis“; „Projektai ir jų metu sukurtų produktų sklaida, leidyba ir kt.“; „projektinis, kultūrinis bendradarbiavimas“; „Sėkmingai įgyvendintų idėjų sklaida, bendri projektai, bendri aptarimo posėdžiai nurodant aktualiausias veiklos kryptis Lietuvoje, užsienyje ir pan.“; „Naujų paslaugų kūrimas“;</p>

Paklausti apie **bendradarbiavimo ir bendrų veiklų drauge su AVB viziją po kelerių metų**, visų regionų SVB atstovai pabrėžė būtinybę tęsti bendradarbiavimą projektinės veiklos, darbuotojų kvalifikacijos kėlimo, konsultavimo ir perkvalifikavimo srityse, tai bene aktualiausias partnerystės veiklos ateityje. Taip pat minėta, jog svarbu išlaikyti glaudų, dalykišką, kolegišką santykį, siekiant užtikrinti kryptingas partnerystė pagrįstas veiklas. Regionų bibliotekos mato AVB, kaip stiprius metodikos centrus su kuriais kartu įgyvendinamos projektinės veiklos, stiprėjanti Regionų bibliotekų tarybų veikla atstovaujant ir įtakojant strateginius bibliotekų veiklos klausimų sprendimus (originalius komentarus žr. 7 lentelėje).

7 lentelė. SVB ir AVB partnerystės ryšiai bei bendros veiklos po kelerių metų

Regionas	Komentaras
Klaipėdos	<p>„Įvykdyti keli bendri skaitymo skatinimo projektai“; „Glaudus bendradarbiavimas kultūrinėse veiklose ir projektuose“; „Glaudesnis bendradarbiavimas, bendros kultūrinės/edukacinės veiklos.“; „aktyvesnis bendradarbiavimas“; „Tai priklausys nuo pasiūlymų gautų iš KLAVB, kaip Klaipėdos regiono bibliotekų metodinio centro“; „Vaizdinė tinklaveika visose Klaipėdos regiono bibliotekose ir nuotoliniu būdu per tiesiogines transliacijas vykdomos edukacijos, naudojant dvipusę konferencinę įrangą.“; „Bus nusistovėjusios tradicinės veiklos, bei kuriamos bendrai naujos. Dalinsimės , keisimės specialistais, renginiais ir t.t.“; „Kaip ir dabar. Darniai dirbsime“; „Kad jie bus dar glaudesni“(2 komentarai);</p>

	„Jei mūsų neapjungs, gražiai bendradarbiausime visose bibliotekų veiklos srityse.“;
Kauno	<p>„Bendrai vykdomi projektai. KAVB-mokymų bazė“ (2 komentarai);</p> <p>„Regiono mastu įgyvendinami projektai ir iniciatyvos – bibliotekininkų kvalifikacijos, skaitymo skatinimo ir pan. Plėtojamas KAVB regiono bibliotekų atžvilgiu konsolidavimo vaidmuo bei regiono bibliotekininkų konsultavimo ir mokymo funkcija..“;</p> <p>„Glaudi bendra regiono bibliotekų projektinė veikla.“;</p> <p>„Glaudūs ryšiai, patobulėjusios bibliotekos darbuotojų žinios, dalyvavimas bendrų projektų veiklose.“;</p> <p>„Bendri projektai skaitymo skatinimo, elektroninių paslaugų, renginių organizavimo, darbuotojų dalykinių ir bendrųjų kompetencijų ugdymo srityse.“;</p> <p>„Tolimesnė projektinė veikla, kvalifikacijos kėlimas.“;</p> <p>„Mokomės, konsultuojamės, organizuojame bendrus renginius naudodamiesi naujomis IRT priemonėmis.“;</p> <p>„Tikiuosi, kad ryšiai stiprės. Taip pat sėkmingai KAVB galėsime konsultuoti bibliotekų veiklos klausimais, dalyvauti specialistų kompetencijų ugdymo mokymuose. Sėkmingai bendradarbiausime inicijuodami ir įgyvendindami įvairius projektus.“</p> <p>Stiprinsime Regiono bibliotekų tarybos veiklą, jos įtaką strateginiams bibliotekų veiklos klausimams.“;</p> <p>„Bendra veikla ir partnerystė su KAVB priklausys nuo Kultūros ministerijos ir Nacionalinės bibliotekos strateginio požiūrio į viešųjų bibliotekų struktūros bei tinklo pokyčius, jų vykdomą veiklą.“;</p> <p>„Dar kokybiškesnį ir tikslingesnį.“;</p> <p>„Tęstinius, dalykiškus, kolegiškus santykius.“;</p> <p>„Kryptingesnė, platesnė bendra veikla.“.</p>
Panevėžio	<p>„Aktyvus bendradarbiavimas vykdant projektinę veiklą, keliant kvalifikaciją, dalijantis metodine medžiaga“;</p> <p>„stiprėjantis bendradarbiavimas, profesinės veiklos konsultacijos, būsimų darbuotojų perkvalifikavimas“;</p> <p>„Bendros projektinės, metodinės veiklos, oficialus bendradarbiavimo ryšys“;</p> <p>„kraštotyros veikla, renginių organizavimas, bendri projektai“;</p> <p>„PAVB stiprus metodinis centras, teikiantis visapusišką pagalbą regiono bibliotekoms, nedubliuojantis savivaldybių viešųjų bibliotekų funkcijų“;</p> <p>„Virtualių platformų sukūrimas specialistams pagal pareigybes, bendri projektai, didesnis abipusis noras bendradarbiauti, įtraukiant įvairius išorės kvalifikuotus specialistus“;</p> <p>„Bendradarbiavimas“;</p> <p>„tikimės, kad bendradarbiavimas bus dar glaudesnis“;</p> <p>„įvairiapusis bendradarbiavimas“;</p> <p>„abipusiai naudingi ryšiai“</p>
Vilniaus	<p>„Bendri projektai“;</p> <p>„VAVB įgyvendina bendrus projektus su savivaldybių viešosiomis bibliotekomis“;</p> <p>„Tikėtina, kad bus dar daugiau bendrų veiklų ir projektų.“;</p> <p>„Šiuo metu mus jungia labai glaudūs partnerystės ryšiai. Manome, kad jie tokie ir išliks arba dar labiau stiprės. Bendri projektai sujungia bendrai veiklai, o bendradarbiavimas su VAVB labai naudingas ir reikalingas.“;</p> <p>„Bendrų projektų vykdymas“;</p> <p>„Institucinis ir projektinis bendradarbiavimas, siekiant plėsti bibliotekų paslaugas bendruomenei“;</p> <p>„Projektinė veikla“;</p> <p>„VAVB išliks mūsų bibliotekos metodinis centras. Partnerystės ryšiai stiprės per bendras veiklas, bendrų projektų vykdymas.“</p> <p>„Mokymai specialistams, bendri renginiai, projektai“;</p> <p>„Dalykiškas“;</p> <p>„Tokį kaip ir dabar“;</p> <p>„Darnus bendradarbiavimas“;</p> <p>„Intensyvesnis bendravimas, veiklų tęstinumas“;</p>
Šiaulių	<p>„Projektinė veikla“;</p> <p>„Bendri projektai“;</p> <p>„Projektinė veikla, kvalifikacijos kėlimas, skaitmeninimas.“;</p>

<p>„Kuriami bendri projektai ir toliau vykdomi darbuotojų kvalifikacijos kėlimo mokymai.“; „Tikimės, kad bus dar glaudesnis bendradarbiavimas, bendros veiklos.“; „Glaudus bendradarbiavimas ir bendrų veiklų tęstinumas.“; „bendravimas veiklose, kuriose bendraujama periodiškai.“; „Manome, kad 5 metai ilgas laiko tarpas ir bibliotekų veiklose gali įvykti daug įvairių pokyčių, atsirasti naujų paslaugų, naujų veiklų. Po 5 metų tęsime partnerystės ryšius esamose veiklose ir naujose.“; „Manome nepranyks tamprus bendradarbiavimo ryšys skaitymo skatinimo veiklose, kuris dabar egzistuoja, o tik stiprės, ypač jaunimo skatinime domėtis bibliotekomis ir „žinoma, bibliotekininkų mokymų srityje.“; „dalykiški ir brandūs“; „Sudėtinga įžvelgti, kai taip sparčiai keičiasi technologijos.</p>
--

Regionų bibliotekų pasiteiravus, **kokiais būdais AVB galėtų prisidėti prie SVB ir kitų institucijų partnerystės stiprinimo**, savo nuomonę išsakė 90 proc. (54 iš 60 SVB) bibliotekų. Iš pateiktų nuomonių matyti, kad AVB galėtų prisidėti įvairiais būdais: dalijimusi gerąja patirtimi, bibliotekų veiklos ir pasiekimų informacijos viešinimu, tarpininkavimu užmezgant santykius, bendrų veiklų organizavimu, inovacijų ir paslaugų diegimu, žmogiškaisiais ištekliais ir kt. Tačiau labiausiai komentaruose atsikartojantys būdai susiję su projekcinės ir kvalifikacinės veiklos organizavimu (originalius komentarus žr. 8 lentelėje).

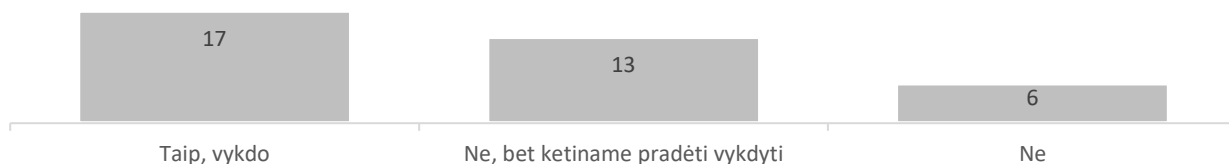
8 lentelė. Regionų bibliotekų nuomonė apie būdus, kuriais AVB galėtų prisidėti prie jų bibliotekų ir kitų institucijų partnerystės stiprinimo

Regionas	Komentaras
Klaipėdos	<p>„Bendrų projektų rengimas, tarptautinis bendradarbiavimas“; „Bendradarbiaujant projekcinėje veikloje, renginiuose“; „Bendra projekcinė veikla“; „Galbūt projekcinėmis iniciatyvomis“; „Bendri projektai, renginiai, bendradarbiavimas tarp specialistų“; „Dalinantis gerąja patirtimi“; „patarimais ir konsultacija“; „Organizuoti daugiau kvalifikacijos kėlimo renginių ne tik viešosios bibliotekos, bet ir mokyklų bibliotekų specialistams“; „Mokymais“; „Daugiau bendrų veiklų ir dalijimosi patirtimi“; „praktiniais patarimais, pagalba ieškant partnerių“;</p>
Kauno	<p>„Dalyvavimu bendruose projektuose“; „Bendradarbiaujant projekcinėje veikloje, renginiuose“; „Manau, kad tikslinga ir produktyvu būtų dirbti bendruose projektuose, pačiuose įvairiausių“; „Dalyvauti bendruose projektuose“; „Bendrų projektų vykdymas, darbuotojų kompetencijų ugdymo renginiai, skaitmeninimas“; „Kvalifikacinių mokymai, edukaciniai užsiėmimai, tiesioginis komunikavimas su institucijomis“; „Atstovavimo mokymai darbuotojams“; „Viešinti biblioteką, jos darbuotojų kompetentingas veiklas, puikią aplinką, galinčią partneriams suteikti jiems naudingų paslaugų“; „Nuolat gaunama kokybiškai parengta informacinė medžiaga praktiškai naudojama atstovaujant bibliotekas vietose. To tikimės ir ateityje“</p>
Panevėžio	<p>„Teikti konsultacijas įvairiais klausimais“; „konsultacijomis aktualiais klausimais, bendrais projektais, kvalifikacijos kėlimo renginiais“; „konsultacijomis“; „Bendri renginiai, projektai“;</p>

	<p>„pasiūlyti partnerių“; „Bendradarbiavimas“; „Žmogiškaisiais ištekliais“; „mokymais šia tema“; „regiono spaudoje parengti publikacijų apie regiono inovatyvių, įdomių bibliotekų veiklą“; „Gerbti partnerystę su savivaldybių viešosiomis bibliotekomis“.</p>
Vilniaus	<p>„Rengti susitikimus su galimais projektų partneriais, t.y. savotiškai tarpininkauti“ „Mokymais“; „VAVB visada kompetetingai konsultuoja ir padeda visais klausimais“; „Bendri bibliotekų renginiai su kitomis institucijomis“; „Organizaciniais ir informacijos sklaidos klausimais“; „Pasiūlydami profesionalius kultūrinius renginius ar kt. veiklas potencialiems bibliotekos partneriams, sudarytų galimybę rajono bibliotekai užmegzti ir palaikyti partnerystės ryšius su tomis įstaigomis“; „Informacijos sklaida“; „Inovatyvių paslaugų diegimas, vystymas“; „Virtualus bendravimas, susitikimai“; „Tarpininkauti užmezgant partnerystės ryšius“;</p>
Šiaulių	<p>„Bendradarbiauti bendruose projektuose“; „Mokymais“; „Bendrais renginiais ir metodine pagalba“; „Gerosios patirties sklaida“; „Labiau viešinant bibliotekų pasiektus rezultatus ir jų poveikį vietos bendruomenei, bibliotekų tinklo galimybes ir teikiamų paslaugų naudą“; „Aptariant darbo metodus bibliotekoje, periodiškai pasitarimai, diskusijos ne tik direktorių, o ir su skirtingas veiklas vykdančiais atsakingais darbuotojais, periodiškai susitikimai su pavaduotojais ir pan.“; „Bendradarbiavimu“; „bendrais renginiais, akcijomis“; „visais įmanomais būdais“</p>

Apklausoje metu dalis AVB į savo klausimynus įtraukė ir klausimus, kurie susiję su skaitmeninimu ir galimomis SVB bendradarbiavimo su AVB veiklomis šioje srityje. Klaipėdos (11 SVB), Kauno (13 SVB) ir Panevėžio (12 SVB) AVB klausė savo Regionų bibliotekų, ar jų bibliotekose vykdomos skaitmeninimo veiklos apskritai. 47 proc. (17 iš 36 SVB) apklaustųjų tvirtino, kad vykdo skaitmeninimo veiklas ir skaitmeninį turinį naudoja įvairiais tikslais, dar 36 proc. (13 iš 36 SVB) ketina šią veiklą pradėti vykdyti artimiausiu metu (žr. 8 pav., pasiskirstymas pagal bibliotekas žr. 9 lentelėje).

Pav. 8 Skaitmeninimo veiklų vykdymas.nevykdymas, N - 36

*pastaba: klausimo „Ar Jūsų biblioteka vykdo skaitmeninimo veiklas?“ Vilniaus AVB ir Šiaulių AVB apklausoje neteikė.

** pastaba: KAVB 2017 m. atlikto tyrimo metu vartotas kitas klausimas „Ar Jūsų atstovaujama biblioteka planuoja dalyvauti nacionaliniu mastu organizuojamuose skaitmeninimo projektuose (pvz., VEPS 3)?“ ir kitas vertinamasis teiginys „sunku pasakyti“, vietoje „Ne, bet ketiname pradėti vykdyti“.

9 lentelė. SVB veikla skaitmeninimo srityje*

	Skaičius iš 36	%	Biblioteka
Taip, vykdo	17	47%	Panevėžio (11), Klaipėdos (5), Kauno (1) regionų SVB
Ne, bet ketiname pradėti vykdyti**	13	36%	Panevėžio (0), Klaipėdos (4), Kauno (9) regionų SVB
Ne	6	17%	Panevėžio (1), Klaipėdos (2), Kauno (3) regionų SVB

*pastaba: klausimo „Ar Jūsų biblioteka vykdo skaitmeninimo veiklas?“ Vilniaus AVB ir Šiaulių AVB apklausoje neteikė.

** pastaba: KAVB 2017 m. atlikto tyrimo metu vartotas kitas klausimas „Ar Jūsų atstovaujama biblioteka planuoja dalyvauti nacionaliniu mastu organizuojamuose skaitmeninimo projektuose (pvz., VEPS 3)?“ ir kitas vertinamasis teiginys „sunku pasakyti“, vietoje „Ne, bet ketiname pradėti vykdyti“.

Taip pat dalis apskričių bibliotekų (išskyrus Vilniaus, Klaipėdos ir Kauno AVB) teiravosi SVB ar domintų galimybė dalyvauti bendruose skaitmeninimo projektuose ir/ar kitose veiklose kartu su AVB. Šį klausimą uždavusios Panevėžio (12 SVB) ir Šiaulių (11 SVB) AVB sulaukė teigiamo atsakymo, nes net 74 proc. (17 iš 23 SVB) nurodė norinčios dalyvauti bendruose skaitmeninimo projektuose ir/ar kitose veiklose kartu su AVB, 5 SVB šiuose regionuose negalėjo tiksliai atsakyti ir tik 1 SVB nurodė neplanuojanti bendrų veiklų su AVB šioje srityje.

10 lentelė. SVB pageidavimas dalyvauti bendruose skaitmeninimo projektuose ir/ar kitose veiklose kartu su AVB*

	Skaičius iš 23	%	Biblioteka
Taip	17	74%	Panevėžio (7), Šiaulių (10) regionų SVB
Ne	1	4%	Panevėžio (0), Šiaulių (1) regionų SVB
Sunku pasakyti	5	22%	Panevėžio (4), Šiaulių (1) regionų SVB

*pastaba: klausimo „Ar Jūsų atstovaujama biblioteka norėtų dalyvauti bendruose skaitmeninimo projektuose ir/ar kitose veiklose kartu su AVB?“ Vilniaus, Klaipėdos ir Kauno AVB apklausoje neteikė

Klaipėdos (11 SVB), Kauno (13 SVB) ir Panevėžio (12 SVB) AVB paprašė savo Regionų bibliotekų įvardinti galimas bendras veiklas su AVB skaitmeninimo srityje. 75 proc. SVB (27 iš 36 SVB) pateikė siūlymus, kurie daugiausiai susiję su konsultacijomis ir mokymais bibliotekų specialistams. Minėtos kitos skaitmeninimo srityje aktualios veiklos: bendrų skaitmeninio turinio produktų kūrimas ir viešinimas, projektinė veikla ir technikos įgijimas (originalius komentarus žr. 11 lentelėje).

11 lentelė. Regiono bibliotekų įvardytos galimos bendros veiklos su AVB skaitmeninimo srityje*

Regionas	Komentaras
Klaipėdos	„Konsultacijų, patarimų skaitmeninimo klausimais. Esant būtinybei pasinaudoti KLABV skaitmeninimo įranga, kol neįsigysime savos.“; „Konsultacijos“ (4 komentarai); „Metaduomenų kūrimo. Neturim įrangos skaitmeninimui, vykstame į KLABV.“; Viešinimo ir skatinimo naudotis sukurtais produktais. Ir pagal galimybes kurti naujus konsultuojantis ir bendradarbiaujant.“
Kauno	„Kvalifikacijos kėlimas skaitmeninimo tema. Pagalba objektų atrankos klausimais.“; „Mokymai ir konsultacijos.“; „Organizuoti mokymus“; „Darbuotojų mokymai skaitmeninimo klausimais. Projektų rengimas skaitmeninimui reikalingai technikai įsigyti.“; „Glaudesnį ir tikslingesnį: pasikeitimas turima informacija bei tolimesnis specialistų mokymasis KAVB“; „Metodinės konsultacijos pagal poreikį ir kraštotyrynės veiklos krypties pasirinkimas.“; „Kokį tik galėsime gauti“; „iki šiolei skaitmeninime vietinės reikšmės leidinius, KAVB NUSTATYTŲ KRITERIJŲ LEIDINIAMS NETURIME. Lauksime pasiūlymų iš KAVB.“; „Bendradarbiavimo galimybės siejamos su turima kraštotyryne medžiaga, žmogiškaisiais ištekliais ir įranga“; „Skaitmeninių produktų kūrimas ir sklaida“;

	„Sunku atsakyti, nes biblioteka nacionaliniu mastu nedalyvauja skaitmeninio projektuose.“.
Panevėžio	„Mokymai“(2 komentarai); „projektinė veikla, mokymai, bendrų skaitmeninto turinio virtualių parodų kūrimas“; „projektinė veikla“; „projektinė veikla, bendros parodos“; „Bendrų skaitmeninio turinio parodų kūrimas“; „Skaitmeninio tik pradžia, dar reikia mokytis, vėliau bendri projektai“.

*pastaba: klausimo „Kokias Jūs pasiūlytumėte galimas bendras veiklas skaitmeninio srityje (pvz. projektinė veikla, mokymai, bendrų skaitmeninto turinio virtualių parodų kūrimas ir pan.)?“ Vilniaus ir Šiaulių AVB apklausoje neteikė.

III. Bendradarbiavimas su kitomis regiono bibliotekomis

Siekiant įvertinti bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimo praktiką, savivaldybių viešųjų bibliotekų atstovų buvo prašoma įvardinti bendradarbiavimo tokiose srityse kaip konsultacijos bibliotekų veiklos klausimais, bibliotekų plėtros projektų rengimas ir vykdymas, kultūrinių/informacinių renginių rengimas ir organizavimas, edukacinių renginių, parodų organizavimas ir kt. svarbą bei bendradarbiavimo šiose srityse intensyvumą.

Savivaldybių viešųjų bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimo svarbos įvertinimas pagal „labai svarbu“ ir „svarbu“ pasirinkimus pateikiamas pav. 9.

Pav. 9 Bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimo svarbos įvertinimas, N - 60

Apibendrinant šiuos duomenis galima teigti, jog Lietuvos savivaldybių viešosioms bibliotekoms palaikyti bendradarbiavimą yra svarbiausia bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo (kaip labai svarbią šią veiklą nurodė 22 bibliotekos, kaip svarbią – 27 bibliotekos), parodų rengimo ir organizavimo, kultūrinių/informacinių renginių rengimo ir organizavimo bei konsultacijų bibliotekų veiklos klausimais (kaip labai svarbias šias veiklas įvardijo 18 bibliotekų) srityse. Svarbi bendradarbiavimo sritis yra ir bibliotekų plėtros projektų rengimas (kaip labai svarbią šią veiklą įvardijo 17 bibliotekų, kaip svarbią – 31 biblioteka).

12 lentelė. Bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimo svarba pagal atskiras veiklos sritis

Veiklos sritis	Labai svarbu	Svarbu
Bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymai	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (8 SVB), Kauno (5 SVB) regionų SVB	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (7 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (3 SVB), Kauno (4 SVB) regionų SVB
Parodų rengimas ir organizavimas	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (5 SVB), Kauno (4 SVB) regionų SVB	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (4 SVB), Panevėžio (8 SVB), Klaipėdos (5 SVB), Kauno (6 SVB) regionų SVB
Kultūrinių/informacinių renginių rengimas ir organizavimas	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (3 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (5 SVB), Kauno (4 SVB) regionų SVB	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (7 SVB), Panevėžio (8 SVB), Klaipėdos (6 SVB), Kauno (6 SVB) regionų SVB
Konsultacijos bibliotekų veiklos klausimais	Vilniaus (2 SVB), Šiaulių (3 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (7 SVB), Kauno (3 SVB) regionų SVB	Vilniaus (7 SVB), Šiaulių (7 SVB), Panevėžio (5 SVB), Klaipėdos (4 SVB), Kauno (7 SVB) regionų SVB
Bibliotekų plėtros projektų rengimas ir vykdymas	Vilniaus (3 SVB), Šiaulių (3 SVB), Panevėžio (6 SVB), Klaipėdos (7 SVB), Kauno (4 SVB) regionų SVB	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (6 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (5 SVB), Kauno (3 SVB) regionų SVB
Krašto kultūros paveldo skaitmeninimas	Vilniaus (3 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (2 SVB), Klaipėdos (4 SVB), Kauno (3 SVB) regionų SVB	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (6 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (5 SVB), Kauno (7 SVB) regionų SVB
Edukacinių renginių ir programų kūrimas/vedimas	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (n.d.) regionų SVB	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (7 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (n.d.) regionų SVB
El. produktų ir paslaugų plėtra (kūrimas ir diegimas)	Vilniaus (3 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (0 SVB), Klaipėdos (5 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (5 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (5 SVB), Kauno (6 SVB) regionų SVB
Bibliotekų veiklos ir vartotojų tyrimai	Vilniaus (1 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (0 SVB), Klaipėdos (3 SVB), Kauno (3 SVB) regionų SVB	Vilniaus (10 SVB), Šiaulių (3 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (4 SVB), Kauno (6 SVB) regionų SVB
Tarpbibliotekinis skolinimas	Vilniaus (2 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (2 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (1 SVB) regionų SVB	Vilniaus (8 SVB), Šiaulių (5 SVB), Panevėžio (6 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (9 SVB) regionų SVB
Skaitmeninių duomenų bazių kūrimas (išskyrus LIBIS DB)	Vilniaus (1 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (0 SVB), Klaipėdos (3 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (4 SVB), Panevėžio (5 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (5 SVB) regionų SVB
Kita – dalijimasis gerąja patirtimi	Vilniaus (1 SVB)	Kauno (5 SVB)

Bendradarbiavimo svarbos įvertinimas visos Lietuvos SVB mastu, susumavus labai svarbu ir svarbu pasirinkimus, išreikštas procentais, yra pateikiamas pav. 10.

Pav. 10 Bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimo atskirose srityse svarbos įvertinimas

Analizuojant šiuos duomenis pastebime, jog visos Lietuvos mastu savivaldybių viešųjų bibliotekų įvardintos svarbiausios sritys, kuriose vyksta bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimas yra kultūrinių bei informacinių renginių rengimas ir organizavimas (nurodė 50 iš 60 arba 83,3 proc. bibliotekų), bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymai (nurodė 49 arba 81,7 proc. bibliotekų), edukacinių renginių ir programų kūrimas bei vedimas ¹⁰(nurodė 38 arba 80,9 proc. bibliotekų), bibliotekų plėtros projektų rengimas ir vykdymas, konsultacijos bibliotekų veiklos klausimais (nurodė 48 arba 80 proc. bibliotekų), parodų rengimas

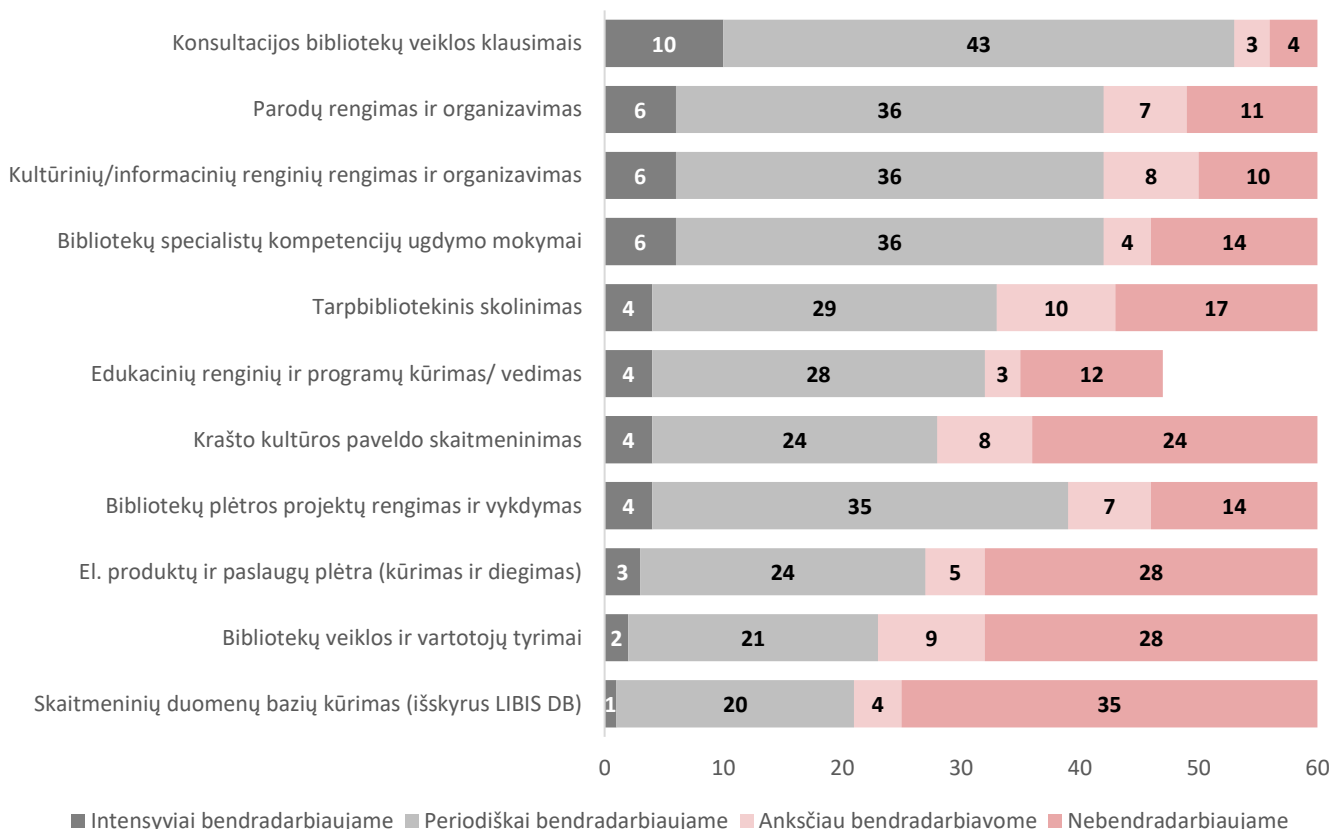
¹⁰ Šio klausimo neturėjo Kauno AVB

ir organizavimas (nurodė 45 arba 75 proc. bibliotekų) bei krašto kultūros skaitmeninimas (nurodė 42 arba 70 proc. bibliotekų). Mažiau svarbios bendradarbiavimo sritys yra tarpbibliotekinis skolinimas (nurodė 36 arba 60 proc. bibliotekų) bei skaitmeninių duomenų bazių (išskyrus LIBIS DB) kūrimas (nurodė 29 arba 48,3 proc. bibliotekų).

Apibendrinant šią informaciją galima teigti, jog Lietuvos mastu pačios svarbiausios savivaldybių viešųjų bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimo sritys yra kultūrinių bei informacinių renginių rengimas, bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymai, edukacinių renginių ir programų kūrimas bei vedimas, bibliotekų plėtros projektų rengimas ir vykdymas bei konsultacijos bibliotekų veiklos klausimais. Mažiausiai svarbios bendradarbiavimo sritys yra tarpbibliotekinis skolinimas bei skaitmeninių duomenų bazių (išskyrus LIBIS DB) kūrimas.

Tęsiant tyrimą, bibliotekų buvo prašoma įvertinti tarpusavio bendradarbiavimo konkrečioje srityje intensyvumą. Bendradarbiavimo intensyvumo įvertinimas pateikiamas pav. 11. ir lentelėje Nr. 13.

Pav. 11 Bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimo intensyvumas vykdant veiklas, N - 60

*Klausimo apie „edukacinių renginių ir programų kūrimą/vedimą“ Kauno AVB darytame tyrime nebuvo, taigi n.d.

Analizuojant duomenis apie bendradarbiavimo atskirose srityse intensyvumą, išryškėja faktai, jog savivaldybių viešosios bibliotekos tarpusavyje intensyviai bendradarbiauja palyginti nedaug, dažniausiai bendradarbiavimas vyksta periodiškai. Dažniausiai intensyvus bendradarbiavimas vyksta konsultacijų bibliotekų veiklos klausimais srityje (nurodė 10 (16 proc.) bibliotekų), parodų bei kultūrinių/ informacinių renginių rengimo ir organizavimo bei bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymų srityse (visos šios sritys nurodytos 6 (10 proc.) bibliotekų). 4 (6,6 proc.) bibliotekos nurodė, jog intensyviai su kitomis bibliotekomis bendradarbiauja tarpbibliotekinio skolinimo, edukacinių renginių ir programų kūrimo/vedimo, krašto kultūros paveldo skaitmeninimo bei bibliotekų plėtros projektų rengimo ir vykdymo srityse. Mažiausiai intensyviai bendradarbiaujama el. produktų ir paslaugų plėtros (nurodė 3 bibliotekos), bibliotekų

veiklos ir vartotojų tyrimų (nurodė 2 bibliotekos) bei skaitmeninių duomenų bazių kūrimo (nurodė 1 biblioteka) srityse.

Dažniausiai savivaldybių viešosios bibliotekos tarpusavyje bendradarbiauja periodiškai. Bendradarbiavimas periodiškai dažniausiai vyksta konsultacijų bibliotekų veiklos klausimais (nurodė 43 (71 proc.) bibliotekos), parodų bei kultūrinių/ informacinių renginių rengimo ir organizavimo bei bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymų srityse (visos šios sritys nurodytos 36 (60 proc.) bibliotekų). Taip pat pakankamai dažnai periodiškai bibliotekos bendradarbiauja bibliotekų plėtros projektų rengimo ir vykdymo (nurodė 35 (58,4 proc.) bibliotekų) srityse. Periodiškai bendradarbiaujama ir tarpbibliotekinio skolinimo (29 bibliotekos), edukacinių renginių ir programų kūrimo/ vedimo (28 bibliotekos.) srityse. Rečiausiai periodiškai bendradarbiaujama bibliotekų veiklos ir vartotojų tyrimų (nurodė 21 biblioteka) bei skaitmeninių duomenų bazių kūrimo (nurodė 20 bibliotekų) srityse.

Savivaldybių viešosios bibliotekos kaip pagrindines sritis, kuriose tarpusavyje bendradarbiavo anksčiau, įvardijo tarpbibliotekinio skolinimo (nurodė 10 (16,6 proc.) bibliotekų), bibliotekų veiklos ir vartotojų tyrimų (nurodė 9 (15 proc.) bibliotekos) bei krašto kultūros paveldo skaitmeninimo ir kultūrinių/informacinių renginių rengimo ir organizavimo (nurodė 8 (11,7 proc.) bibliotekų) sritis.

Vertinant sritis, kuriose bibliotekos tarpusavyje nebendradarbiauja, išryškėja faktas, jog dažniausiai nebendradarbiaujama skaitmeninių duomenų bazių kūrimo (nurodė 35 (58,4 proc.) bibliotekos), bibliotekų veiklos ir vartotojų tyrimų ir el. produktų ir paslaugų plėtros (nurodė 28 (46,7 proc.) bibliotekos) bei krašto kultūros paveldo skaitmeninimo (nurodė 24 (40 proc.) bibliotekos) srityse.

Apibendrinant šią informaciją galima teigti, jog dažniausiai savivaldybių viešosios bibliotekos tarpusavyje bendradarbiauja periodiškai, o šis bendradarbiavimas yra labiausiai plėtojamas konsultacijų bibliotekų veiklos klausimais, parodų bei kultūrinių/ informacinių renginių rengimo ir organizavimo, bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymų bei bibliotekų plėtros projektų rengimo srityse. Dažniausiai nebendradarbiaujama skaitmeninių duomenų bazių kūrimo, bibliotekų veiklos ir vartotojų tyrimų ir el. produktų ir paslaugų plėtros bei krašto kultūros paveldo skaitmeninimo srityse.

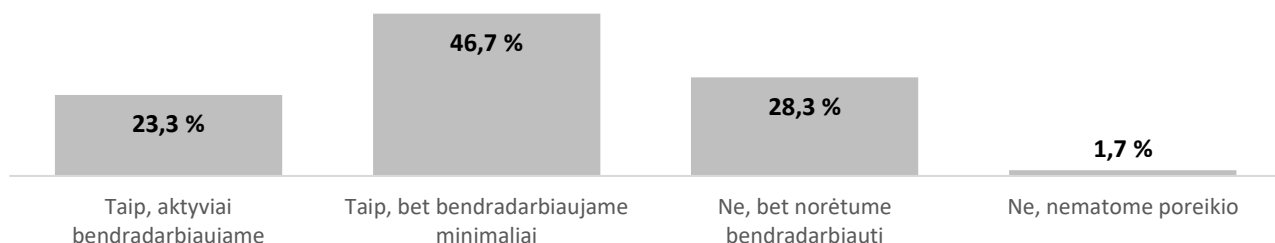
13 lentelė. Bibliotekų bendradarbiavimo su kitomis viešosiomis bibliotekomis intensyvumas

Veiklos sritis	Intensyviai bendradarbiauja	Periodiškai bendradarbiauja	Anksčiau bendradarbiavo	Nebendradarbiauja
Konsultacijos bibliotekų veiklos klausimais	Vilniaus (1 SVB), Šiaulių (0 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (4 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	Vilniaus (9 SVB), Šiaulių (10 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (7 SVB), Kauno (10 SVB) regionų SVB	Vilniaus (1 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (7 SVB), Kauno (0 SVB) regionų SVB	Vilniaus (3 SVB), Šiaulių (0 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (7 SVB), Kauno (1 SVB) regionų SVB
Parodų rengimas ir organizavimas	Vilniaus (1 SVB), Šiaulių (0 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (8 SVB), Panevėžio (8 SVB), Klaipėdos (8 SVB), Kauno (7 SVB) regionų SVB	Vilniaus (3 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (0 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (2 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB
Kultūrinių/informacinių renginių rengimas ir organizavimas	Vilniaus (1 SVB), Šiaulių (0 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (8 SVB), Panevėžio (9 SVB), Klaipėdos (8 SVB), Kauno (7 SVB) regionų SVB	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (0 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB
Bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymai	Vilniaus (0 SVB), Šiaulių (0 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (3 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (9 SVB), Panevėžio (8 SVB), Klaipėdos (8 SVB), Kauno (5 SVB) regionų SVB	Vilniaus (2 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (0 SVB), Kauno (0 SVB) regionų SVB	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (2 SVB), Klaipėdos (0 SVB), Kauno (6 SVB) regionų SVB
Tarpbibliotekinis skolinimas	Vilniaus (0 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (0 SVB)	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (6 SVB)	Vilniaus (3 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (0 SVB)	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (3 SVB), Panevėžio (0 SVB)

	SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	Panevėžio (10 SVB), Klaipėdos (4 SVB), Kauno (5 SVB) regionų SVB	(1SVB), Klaipėdos (3 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	(1 SVB), Klaipėdos (3 SVB), Kauno (4 SVB) regionų SVB
Edukacinių renginių ir programų kūrimas/ vedimas	Vilniaus (1 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (n.d. SVB) regionų SVB	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (6 SVB), Panevėžio (9 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (n.d. SVB) regionų SVB	Vilniaus (2 SVB), Šiaulių (0 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (8 SVB), Kauno (n.d. SVB) regionų SVB	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (4 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (0 SVB), Kauno (n.d. SVB) regionų SVB
Krašto kultūros paveldo skaitmeninimas	Vilniaus (0 SVB), Šiaulių (0 SVB), Panevėžio (0 SVB), Klaipėdos (3 SVB), Kauno (1 SVB) regionų SVB	Vilniaus (3 SVB), Šiaulių (4 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (5 SVB), Kauno (5 SVB) regionų SVB	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (1 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (1 SVB) regionų SVB	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (6 SVB), Panevėžio (4 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (6 SVB) regionų SVB
Bibliotekų plėtros projektų rengimas ir vykdymas	Vilniaus (0 SVB), Šiaulių (0 SVB), Panevėžio (2 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (1 SVB) regionų SVB	Vilniaus (6 SVB), Šiaulių (9 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (8 SVB), Kauno (5 SVB) regionų SVB	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (0 SVB), Panevėžio (0 SVB), Klaipėdos (0 SVB), Kauno (3 SVB) regionų SVB	Vilniaus (3 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (4 SVB) regionų SVB
El. produktų ir paslaugų plėtra (kūrimas ir diegimas)	Vilniaus (0 SVB), Šiaulių (0 SVB), Panevėžio (0 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (1 SVB) regionų SVB	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (5 SVB), Panevėžio (5 SVB), Klaipėdos (6 SVB), Kauno (3 SVB) regionų SVB	Vilniaus (3 SVB), Šiaulių (0 SVB), Panevėžio (1 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (0 SVB) regionų SVB	Vilniaus (5 SVB), Šiaulių (6 SVB), Panevėžio (6 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (9 SVB) regionų SVB
Bibliotekų veiklos ir vartotojų tyrimai	Vilniaus (0 SVB), Šiaulių (0 SVB), Panevėžio (0 SVB), Klaipėdos (1 SVB), Kauno (1 SVB) regionų SVB	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (4 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (8 SVB), Kauno (2 SVB) regionų SVB	Vilniaus (2 SVB), Šiaulių (2 SVB), Panevėžio (4 SVB), Klaipėdos (0 SVB), Kauno (1 SVB) regionų SVB	Vilniaus (7 SVB), Šiaulių (5 SVB), Panevėžio (5 SVB), Klaipėdos (2 SVB), Kauno (9 SVB) regionų SVB
Skaitmeninių duomenų bazių kūrimas (išskyrus LIBIS DB)	Vilniaus (0 SVB), Šiaulių (0 SVB), Panevėžio (0 SVB), Klaipėdos (0 SVB), Kauno (1 SVB) regionų SVB	Vilniaus (4 SVB), Šiaulių (3 SVB), Panevėžio (3 SVB), Klaipėdos (7 SVB), Kauno (3 SVB) regionų SVB	Vilniaus (2 SVB), Šiaulių (0 SVB), Panevėžio (2 SVB), Klaipėdos (0 SVB), Kauno (0 SVB) regionų SVB	Vilniaus (7 SVB), Šiaulių (8 SVB), Panevėžio (7 SVB), Klaipėdos (4 SVB), Kauno (9 SVB) regionų SVB

Tęsiant tyrimą, savivaldybių viešųjų bibliotekų buvo teirujamasi ar jų biblioteka įsitraukia į bendradarbiavimą su kitomis bibliotekomis, vykdydama projekcinę veiklą. Šio klausimo rezultatai išreikšti procentais pateikiami pav. 12.

Pav. 12 Bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimas vykdant projekcinę veiklą, N = 60, proc.

Šie duomenys rodo, jog dažniausiai Lietuvos savivaldybių viešosios bibliotekos vykdydamos projekcinę veiklą tarpusavyje bendradarbiauja minimaliai, tą nurodė 28 iš 60 arba 46,7 proc. bibliotekų. 14 iš 60 arba 23,3 proc. bibliotekų vykdydant projektus bendradarbiauja aktyviai, o 17 iš 60 arba 28,3 proc. šioje srityje nebendradarbiauja, tačiau norėtų bendradarbiauti. Tik 1 biblioteka (1,7 proc.) nemato tam poreikio.

Apibendrinant šiuos duomenis galima teigti, jog bendradarbiavimas projektinės veiklos srityje bibliotekoms yra aktualus bei gali būti matomas kaip viena iš tarpusavio bendradarbiavimo plėtojimo krypčių.

Savivaldybių viešųjų bibliotekų taip pat buvo prašoma nurodyti kaip jų manymu galėtų būti stiprinamas bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimas. Išanalizavus atsakymus išryškėjo šios bendradarbiavimo stiprinimo galimybių sritys:

- *Susitikimų, diskusijų organizavimas siekiant pasidalinti gerąja patirtimi (apvaliojo stalo diskusijos, vasaros kūrybinės stovyklos, neformalūs susitikimai);*
- *Kvalifikacijos tobulinimo renginių organizavimas (bendri seminarai, mokymai, dalijimasis gerąja patirtimi);*
- *Bendrų renginių organizavimas ir vykdymas (bendros veiklos, bendri renginiai);*
- *Bendrų projektų vykdymas (projektų rengimas ir vykdymas).*

Apibendrinant šią informaciją galima teigti, jog bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimas galėtų būti stiprinamas organizuojant bendrus susitikimus, diskusijas, skirtas gerosios patirties sklaidai, organizuojant kvalifikacijos tobulinimo mokymus, vykdant bendrus renginius bei projektus.

Originalūs bibliotekų atstovų komentarai apie tai, kaip galėtų būti stiprinamas viešųjų bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimas pateikiamas lentelėje Nr. 14.

14 lentelė. Bibliotekų atstovų komentarai apie tai, kaip galėtų būti stiprinamas viešųjų bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimas.

Vilniaus AVB
<i>Bendrų susitikimų metu pasidalijimas praktine patirtimi</i>
<i>Dalinimosi patirtimi susitikimai bibliotekose</i>
<i>Bendradarbiavimas pakankamas</i>
<i>Bendros kelionės ir išvykos</i>
<i>Esant reikalui vyksta bendradarbiavimas pagal poreikį</i>
<i>Kada paskambinus arba atvykus į VAVB gauni išsamų atsakymą, patarimą pamokymą, tai yra geriausias tarpusavio bendradarbiavimas</i>
<i>Nežinome</i>
<i>Dažnesniais susitikimais</i>
<i>Regiono bibliotekininkų susitikimai viešosiose bibliotekose</i>
<i>Susitikimai, skirti bendrauti ir bendradarbiauti</i>
<i>Projektine veikla</i>
<i>Daugiau bendrų renginių</i>
<i>Bendri mokymai, projektinė veikla</i>
Šiaulių AVB
<i>atskirų sričių specialistų susitikimai, apvaliojo stalo diskusijos, vasaros kūrybinės stovyklos</i>
<i>Bendrais seminarais ir susitikimais.</i>
<i>mokymai, bendri projektai</i>
<i>visomis įmanomomis priemonėmis</i>
<i>Bendros veiklos</i>
<i>bendri renginiai, seminarai, projektai</i>
<i>Dalijimasis gerąja patirtimi priverčia ir pačiam pasitempti ir kitiems pasirodyti ir skirtingų veiklų bibliotekoje "Pakutenimas" (darbas su vaikais, jaunimu, suaugusiais, kraštotyra, elektroninės paslaugos, mokymai, ... galų gale direktoriams, pavaduotojams, vedėjoms apie darbo organizavimo procesų tobulinimą ir pan.).</i>
<i>Manau, kad kitiems regionams reikia tik pasimokyti iš mūsų regiono bendradarbiavimo</i>

<i>Gerosios patirties sklaida.</i>
<i>Dalintis gerąja patirtimi: kompetentingų specialistų pranešimai, paskaitos, inovatyvių, netradicinių bibliotekos paslaugų pristatymas.</i>
Panevėžio AVB
<i>Bendri susitikimai, mokymai, projektai, renginiai, ekskursijos, kelionės</i>
<i>bendrais lygiaverčiais visoms dalyvaujančioms bibliotekoms projektais</i>
<i>Keitimasis patirtimi</i>
<i>rengti susitikimus</i>
<i>seminarai</i>
<i>Bendri projektai, apsilankymai vieni pas kitus, gerosios patirties sklaida, seminarai</i>
<i>Seminarai, posėdžiai, neformalus susitikimai</i>
<i>Galbūt toks tinklaraštis galėtų būti ne tik viešinimo, bet ir bendradarbiavimo priemonė</i>
<i>neformalus bibliotekininkų bendravimas - protmūšiai, sąskrydžiai, ekskursijos, bendros akcijos, bendri renginiai</i>
<i>Keičiant apskrities bibliotekos požiūrį į viešąsias bibliotekas ir dedant daugiau pastangų jas telkiant</i>
<i>Geranoriškas ir sistemingas bendradarbiavimas</i>
Klaipėdos AVB
<i>Per KMSVB</i>
<i>Daugiau bendrų renginių</i>
<i>Mokymų, kvalifikacijos kėlimo renginių organizavimas - nuolat</i>
<i>Specialistų susitikimai</i>
<i>Nieko nėra geriau už asmeninius kontaktus:)</i>
<i>Daugiau iniciatyvos, o mes mielai bendradarbiausime.</i>
<i>Pasikeitimas darbuotojais; bibliotekų prisistatymai; išvažiuojamosios edukacijos; tiesioginės transliacijos; elementarūs moteriški darbiniai pasiplepėjimai neformalioje aplinkoje; ekskursijos į bibliotekas su kūrybiniais užsiėmimais, laisvu pasibendravimu. Galėtų būti kažkas panašaus į „Menų dūzgės“, kasmet vis kitoje bibliotekoje, gal net keletą dienų.</i>
<i>bendrais projektais, periodiškais susitikimais, kuriose dalyvautų ne tik direktoriai bet ir skyrių vedėjai, metodininkai</i>
<i>reguliarūs susitikimai</i>
<i>Regiono bibliotekų specialistų pasitarimai, bendri renginiai, projektai, kelionės</i>
Kauno AVB
<i>Bendra projektinė veikla, pasidalijimas patirtimi. Pasinaudoti patirtimi organizuojant kultūrinius renginius.</i>
<i>Bendri projektai</i>
<i>Regiono bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimą paskatintų organizuojami neformalus susitikimai ir priemonės, pvz., vasaros stovyklos, turistiniai žygiai ir pan. Glaudesnį regiono bibliotekų bendradarbiavimą paskatintų įgyvendinami bendri projektai ir iniciatyvos.</i>
<i>Dalijimasis gerąja patirtimi.</i>
<i>Bendrų projektų vykdymas, darbuotojų kvalifikacijos kėlimas ir pan.</i>
<i>Bendros projektinės veiklos, bendros šventės.</i>
<i>Visos esminės priemonės yra pateiktos anketoje, reikia tik jas visiems vykdyti, bei turėti sąlygas jų vykdymui</i>
<i>Bendri projektai.</i>
<i>Projektinė veikla</i>
<i>Bendri projektai skaitytojų aptarnavimo, inovatyvių paslaugų, darbuotojų kvalifikacijos kėlimo srityse</i>
<i>Projektinė veikla, gerosios patirties mainai.</i>
<i>Renginiai skirti gerosios patirties sklaidai</i>
<i>Sritis - kvalifikacijos tobulinimas, gerosios patirties sklaida.</i>

IV. Bendradarbiavimas su mokyklų bibliotekomis stiprinimas

Siekiant įvertinti savivaldybių viešųjų bibliotekų bendradarbiavimo su mokyklų bibliotekomis situaciją, respondentų buvo klausiami ar jų atstovaujama biblioteka bendradarbiauja su mokyklų bibliotekomis. Šio klausimo rezultatai išreikšti procentais pateikiami pav. 13.

Pav. 13 Bendradarbiavimas su mokyklų bibliotekomis, N-60, proc.

Šie duomenys rodo, jog 35 iš 60, arba 58,3 proc. savivaldybių viešųjų bibliotekų su mokyklų bibliotekomis bendradarbiauja sistemingai bei periodiškai. 17 iš 60, arba 28,3 proc. bibliotekų nurodė, jog su mokyklų bibliotekomis bendradarbiauja retai ir atsitiktinai, 6 arba 10 proc. bibliotekų su mokyklų bibliotekomis nebendradarbiauja, o KAVB nurodė jog kategorijoje „kitas“ bendradarbiavimas su mokyklų bibliotekomis yra apibūdinamas kaip glaudus, formalus arba draugiškas. Taip savo bendradarbiavimą apibūdina 12 arba 20 proc. bibliotekų.

Apibendrinant šiuos duomenis galima teigti, jog didesnė dalis savivaldybių viešųjų bibliotekų su mokyklų bibliotekomis bendradarbiauja sistemingai, tačiau santykinai nemaža dalis (38,3 proc.) bendradarbiauja retai arba nebendradarbiauja iš viso. Viešųjų ir mokyklų bibliotekų bendradarbiavimo skatinimas galėtų būti vienas iš šios srities tobulinimo aspektų.

Savivaldybių viešųjų bibliotekų taip pat buvo prašoma nurodyti, kaip jos įsivaizduotų savo ir mokyklų bibliotekų bendradarbiavimą ateityje. Išanalizavus atsakymus išryškėjo šios pagrindinės galimos bendradarbiavimo sritys:

- *Bendradarbiavimas kvalifikacijos tobulinimo srityje (mokymai, seminarai);*
- *Bendradarbiavimas vykdant projektinę veiklą (VB įtrauks mokyklų bibliotekas į projektines veiklas);*
- *Bendrų renginių ir veiklų organizavimas (bendri renginiai, įvairesnės bendros veiklos);*
- *Bendradarbiavimas skaitymo skatinimo srityje (bendros skaitymo skatinimo programos);*
- *Bendradarbiavimas siekiant geriau atleipti mokinių ugdymosi poreikius (mokyklų bibliotekų vartotojų pritraukimas į viešąją biblioteką, kurioje yra didesni knygų fondai ir didesnis literatūros pasirinkimas).*

Analizuojant mokyklų bibliotekininkų komentarus, pastebėta, jog kartais tarp SVB ir mokyklų bibliotekų jaučiama konkurencija dėl vartotojų, todėl glaudesnis bendradarbiavimas vykdant bendras veiklas galėtų būti vienas iš būdų šiai problemai spręsti.

Apibendrinant šią informaciją galima teigti, jog savivaldybių viešųjų bibliotekų ir mokyklų bendradarbiavimas galėtų būti stiprinamas organizuojant kvalifikacijos tobulinimo renginius, vykdant projektinę veiklą, organizuojant bendrus renginius ir veiklas.

Originalius bibliotekų atstovų komentarus apie tai, kaip jie įsivaizduoja jų bibliotekos ir mokyklų bibliotekų bendradarbiavimą ateityje lentelėje Nr. 15.

15 lentelė. Originalūs SVB atstovų komentarai apie bendradarbiavimą su mokyklų bibliotekomis

Vilniaus AVB

<i>Bendrų susitikimų metu pasidalijimas praktine patirtimi</i>
<i>Dalinimosi patirtimi susitikimai bibliotekose</i>
<i>Bendradarbiavimas pakankamas</i>
<i>Bendros kelionės ir išvykos</i>
<i>Esant reikalui vyksta bendradarbiavimas pagal poreikį</i>
<i>Kada paskambinus arba atvykus į VAVB gauni išsamų atsakymą, patarimą pamokymą, tai yra geriausias tarpusavio bendradarbiavimas</i>
<i>Nežinome</i>
<i>Dažnesniais susitikimais</i>
<i>Regiono bibliotekininkų susitikimai viešosiose bibliotekose</i>
<i>Susitikimai, skirti bendrauti ir bendradarbiauti</i>
<i>Projektine veikla</i>
<i>Daugiau bendrų renginių</i>
<i>Bendri mokymai, projektinė veikla</i>
Šiaulių AVB
<i>atskirų sričių specialistų susitikimai, apvaliojo stalo diskusijos, vasaros kūrybinės stovyklos</i>
<i>Bendrais seminarais ir susitikimais.</i>
<i>mokymai, bendri projektai</i>
<i>visomis įmanomomis priemonėmis</i>
<i>Bendros veiklos</i>
<i>bendri renginiai, seminarai, projektai</i>
<i>Dalijimasis gerą patirtimi priverčia ir pačiam pasitempti ir kitiems pasirodyti ir skirtingų veiklų bibliotekoje "Pakutenimas" (darbas su vaikais, jaunimu, suaugusiais, kraštotyra, elektroninės paslaugos, mokymai, ... galų gale direktoriams, pavaduotojams, vedėjoms apie darbo organizavimo procesų tobulinimą ir pan.).</i>
<i>Manau, kad kitiems regionams reikia tik pasimokyti iš mūsų regiono bendradarbiavimo</i>
<i>Gerosios patirties sklaida.</i>
<i>Dalintis gerą patirtimi: kompetentingų specialistų pranešimai, paskaitos, inovatyvių, netradicinių bibliotekos paslaugų pristatymas.</i>
Panevėžio AVB
<i>Bendri susitikimai, mokymai, projektai, renginiai, ekskursijos, kelionės</i>
<i>bendrais lygiaverčiais visoms dalyvaujančioms bibliotekoms projektams</i>
<i>Keitimasis patirtimi</i>
<i>rengti susitikimus</i>
<i>seminarai</i>
<i>Bendri projektai, apsilankymai vieni pas kitus, gerosios patirties sklaida, seminarai</i>
<i>Seminarai, posėdžiai, neformalus susitikimai</i>
<i>Galbūt toks tinklaraštis galėtų būti ne tik viešinimo, bet ir bendradarbiavimo priemonė</i>
<i>neformalus bibliotekininkų bendravimas - protmūšiai, sąskrydžiai, ekskursijos, bendros akcijos, bendri renginiai</i>
<i>Keičiant apskrities bibliotekos požiūrį į viešąsias bibliotekas ir dedant daugiau pastangų jas telkiant</i>
<i>Geranoriškas ir sistemingas bendradarbiavimas</i>
Klaipėdos AVB
<i>Per KMSVB</i>
<i>Daugiau bendrų renginių</i>
<i>Mokymų, kvalifikacijos kėlimo renginių organizavimas - nuolat</i>
<i>Specialistų susitikimai</i>
<i>Nieko nėra geriau už asmeninius kontaktus:)</i>
<i>Daugiau iniciatyvos, o mes mielai bendradarbiausime.</i>

<i>Pasikeitimas darbuotojais; bibliotekų prisistatymai; išvažiuojamosios edukacijos; tiesioginės transliacijos; elementarūs moteriški darbiniai pasiplepėjimai neformalioje aplinkoje; ekskursijos į bibliotekas su kūrybiniais užsiėmimais, laisvu pasibendravimu. Galėtų būti kažkas panašaus į „Menų dūzgės“, kasmet vis kitoje bibliotekoje, gal net keletą dienų.</i>
<i>bendrais projektais, periodiškais susitikimais, kuriose dalyvautų ne tik direktoriai bet ir skyrių vedėjai, metodininkai</i>
<i>reguliarūs susitikimai</i>
<i>Regiono bibliotekų specialistų pasitarimai, bendri renginiai, projektai, kelionės</i>
Kauno AVB
Bendra projektinė veikla, pasidalijimas patirtimi. Pasinaudoti patirtimi organizuojant kultūrinius renginius.
Bendri projektai
Regiono bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimą paskatintų organizuojami neformalūs susitikimai ir priemonės, pvz., vasaros stovyklos, turistiniai žygiai ir pan. Glaudesnį regiono bibliotekų bendradarbiavimą paskatintų įgyvendinami bendri projektai ir iniciatyvos.
Dalijimasis gerąja patirtimi.
Bendrų projektų vykdymas, darbuotojų kvalifikacijos kėlimas ir pan.
Bendros projektinės veiklos, bendros šventės.
Visos esminės priemonės yra pateiktos anketoje, reikia tik jas visiems vykdyti, bei turėti sąlygas jų vykdymui
Bendri projektai.
Projektinė veikla
Bendri projektai skaitytojų aptarnavimo, inovatyvių paslaugų, darbuotojų kvalifikacijos kėlimo srityse
Projektinė veikla, gerosios patirties mainai.
Renginiai skirti gerosios patirties sklaidai
Sritis - kvalifikacijos tobulinimas, gerosios patirties sklaida.

Mokyklų bibliotekų atstovams buvo pateikta apklausa siekiant išsiaiškinti mokyklų bibliotekų specialistų poreikius bendroms veikloms su AVB, kurios gali prisidėti prie efektyvios apskričių ir mokyklų bibliotekų partnerystės, didinti konkrečių paslaugų prieinamumą ir plėtrą, glaudesnį tarpusavio bendradarbiavimą. Mokyklų bibliotekininkai iš Vilniaus, Panevėžio, Klaipėdos ir Kauno regionų (iš viso: 371 respondentai) įvardino aktualiausias problemas, su kuriomis šiuo metu susiduriama jų bibliotekų aplinkoje pav. 14.

Pav. 14 Mokyklų bibliotekų veiklų problematika, N-371, proc.

Apibendrinus gautus duomenimis galima teigti, jog **aktualiausia problema** laikomas **menkas mokyklų bibliotekininkų girdimumas bibliotekų ir kultūros politikos formavimo klausimuose**. Šis aspektas įvardijamas kaip labai aktualus beveik trečdaliui mokyklų bibliotekų. Pastarosioms taip pat reikšmingos problemos: *per lėtas dokumentų fondų atnaujinimas*, kuris turi įtakos ir *dokumentų fondų nepakankamumui*. Pabrėžiama, jog tai siejama su fondų komplektavimo ir aktualizavimo politika, kuria remiantis formuojamas universalus ir skaitytojų poreikius atitinkantis informacinių išteklių fondas (finansavimo lėšų neatitikimas bibliotekų poreikiams). Taip mokyklų bibliotekų specialistų nuomone, *pasigendama kompetencijų kėlimo galimybių*.

Apskričių viešosiose bibliotekose vykstančiuose mokymuose bei seminaruose negali dalyvauti visi norintys mokyklų bibliotekininkai, pastebimas teminių kvalifikacijos tobulinimo renginių *ir mokyklų bibliotekas koordinuojančios ir vienijančios organizacijos* poreikis

Išskirtos problemos papildomos komentarais, pažymint reikšmingiausių klausimų turinį (16 lentelė). Mokyklų bibliotekų problemų kryptys). Mažiausiai keblumų mokyklų bibliotekose atsiranda kalbant apie darbo sąlygas, personalo trūkumą arba veiklas, kurios nepakankamai susietos su mokyklos tikslais.

16 lentelė. Mokyklų bibliotekų problemų kryptys /komentarai

Problemos	Komentarai
Veiklos politika	„Kas ir kada pasirūpins, kad mokyklų bibliotekos, kuriose dirba kultūros darbuotojai su visu finansavimu ne tik atskaitomis priklausytų kultūros ministerijai?“; „Mokyklų bibliotekas koordinuojanti ir vienijanti institucija neatlieka savo funkcijų“; „galima sakyti visiškai nefinansuojamos mokyklų bibliotekos“; „Viešųjų pirkimų organizavimas“, „Nėra vieningos politikos mokyklų bibliotekų klausimu, nes veiklą "koordinuoja" Kultūros ministerija, finansavimą skiria Švietimo ministerija. O galutinį sprendimą priima mokyklos vadovas...“
Fondo atnaujinimas	„Neskiriamas tikslinis finansavimas mokyklų bibliotekų fondams atnaujinti ir papildyti.“; „Trūksta finansavimo naujoms knygoms įsigyti.“; „Teisės aktais garantuotas tikslinis lėšų skyrimas mokyklų bibliotekų fondų (ne vadovėlių) atnaujinimui ir papildymui“; „Naujų knygų trūkumas“;

	<p>„Mokinio krepšelyje nėra nurodytos lėšos bibliotekos dok. įsigyti“;</p> <p>„Dokumentus atnaujiname pasitelkdami vidinius mokyklos rezervas, pastoviai du kartus metuose. Tačiau tai tik mano mokyklos atvejis. Turėtų būti vieninga visų mokyklų fondų atnaujinimo sistema, ir tam skirtos lėšos. Fondų atnaujinimas neturėtų vykti tik mokyklos administracijos, bendruomenės paramos ir bibliotekininko pastangų dėka.“;</p> <p>„Mokyklos visiškai neskiria finansų grožinei literatūrai įsigyti. Lėšas skiria tik vadovėliams ir mokymo priemonėms.“</p>
Kompetencijų ugdymas	<p>„Nepakankamai galimybių tobulinti bibliotekininkystės žinias, labai ribotas vietų skaičius kursuose ir mokymuose bibliotekininkams. Kelis kartus bandėme užsiregistruoti į A. Mickevičiaus bibliotekoje organizuojamus kursus ir nepavyko.“ „Esame jungtinė kaimo ir mokyklos biblioteka“;</p> <p>„Nėra mokyklų bibliotekininkams skirtų seminarų. Būtų gerai jei rajono ar apskrities viešosios imtųsi koordinavimo, nes švietimo skyriuose nėra specialistų kurie konsultuotų.“</p>
Techniniai sprendimai	<p>„Bibliotekos darbuotojai apkraunami techniniais darbais (kopijų mokyklos personalui darymas, apie 10 000 kopijų per mėnesį)“;</p> <p>„Pasenusi programinė įranga.“; „internetu ryšio kokybė“</p> <p>„Palyginus su "Mano dienyno" moduliu "Mobis" yra tobula sistema“;</p> <p>„Mūsų mokyklos biblioteka dirba su "Mano dienynas" sistemos "Bibliotekos" moduliu.</p>
Organizacinė kultūra	<p>„Profesinis diskriminavimas, vadovų manipuliacija įstatymais“; „Administracijos požiūris į biblioteką ir bibliotekininką. Bibliotekininkas turėtų būti mokytojo pagalbininkas, konsultantas, padedantis mokytojui pamokų vedime, o ne techninis darbuotojas, išduodantis ir surenkantis po keliasdešimt tūkstančių vadovėlių kasmet pavasarį ir rudenį. IFLA / UNESCO Mokyklų bibliotekų manifeste nurodoma, kad mokyklos biblioteka teikia informaciją ir idėjas, bibliotekos darbuotojai neakcentuoja formaliosios savo funkcijos (išduoti knygas), o formuluoja kompleksinius tikslus: ugdyti mokyklos bendruomenės informacinio raštingumo gebėjimus, skatinti mokymąsi, vykdyti veiklas, skatinančias skaitymą ir savišvietą, kultūrinį ir socialinį sąmoningumą.</p> <p>Administracija, suinteresuota priimti kuo daugiau moksleivių, perkelia bibliotekos patalpas į mažesnes, jungia skaityklas ir abonementą, netgi aiškina bibliotekininkui, kad biblioteka NEREIKALINGA ir turėtų būti uždaryta, nors tai prieštarauja bibliotekų įstatymui ir 2011 m. gruodžio 12 d. įsakymui Nr. V-2368 „Dėl švietimo aprūpinimo standartų patvirtinimo“: „Turi būti sukurtos lengvai pertvarkomos erdvės dokumentų fondams, mokymuisi, individualiam ir grupiniam darbui.“</p> <p>Reikėtų sukurti bendrą visoms bibliotekoms sistemą dėl skaitytojų padarytos žalos atlyginimo, sudarant bendrą sutartį su antstolių kontora, bendradarbiaujant su teritorinėmis darbo biržomis, kurios vasaros laikotarpiu įdarbina jaunimą. Mokyklų bibliotekininkų hierarchija: ar mokyklos bibliotekos vedėjas yra aukščiausio lygmens specialistas? Ar gali būti vyresnysis mokyklos bibliotekininkas? Rengti lektorius iš turinčių darbo patirties mokyklų bibliotekininkų, nes tai specifinė patirtis: kitų bibliotekų specialistai dirba viename, jam paskirtame bare, mokyklos bibliotekininkas nudirba visų kitų bibliotekų esančių skyrių darbus vienas. Nustatyti mokyklos darbuotojo priklausomybę vienai ministerijai, nes esame kaip Pelenės. Neturime kuratoriaus nei ŠMM, nei KM, nei savivaldybėje. Atsižvelgiant mokyklų bibliotekų darbo specifiką, į didėjančią DB ir užsienio literatūros prieigą, iš užsienio atvykstančių šeimų su vaikais skaičių, matyti poreikis mokytis užsienio kalbų, didėja andragogikos žinių poreikis.“ „Mokyklose nėra bibliotekai ir skaityklai tinkančių patalpų. Bibliotekas ir skaityklas įkuria klasėse - vietos (erdvės) stoka!“ „Manau, biblioteka nesinaudojama“; „Mokyklos vadovo nesuvokimas bibliotekos veiklos klausimais“</p>
Darbo užmokestis	<p>„Darbo užmokesčio problemos (t.y. kas reglamentuoja, kuo remtis, kas koordinuoja ir pan.)“;</p> <p>„Darbo apmokėjimo įkainis (3 eur. valanda)“;</p> <p>„Neaiškūs atlyginimo nustatymo kriterijai (vadovaujamosi dokumentais, skirtais kultūros darbuotojams; atlyginimai mokami iš mokinio krepšelio lėšų; sprendimus priima mokyklos vadovybė; savivaldybė reguliuoja mokinio krepšelio lėšų atlyginimams panaudojimą...)“;</p>

Kita	<p>„Bendrų projektų rengimas, kvalifikacijos kėlimo įvairovė, apsisikeitimas patirtimi ir parodomis“;</p> <p>„Biblioteka puikiai įrengta, jos veikla atitinka mokyklos dabartinius ir perspektyvinius tikslus. Čia vykdomos edukacinės programos, organizuojamos kūrybinės dirbtuvės, švenčių minėjimai. Poilsio zonos suteikia galimybę mokiniams pailsėti, skaityti, žiūrėti filmukus, diskutuoti.“</p> <p>„Mokyklos biblioteka yra mokyklos ugdymo proceso dalis. Mokyklos skaitytojai ir lankytojai-mokyklos bendruomenė, todėl sudarytos pačios geriausios mokymo ir mokymuisi bibliotekoje sąlygos ir aplinka.“</p>
-------------	---

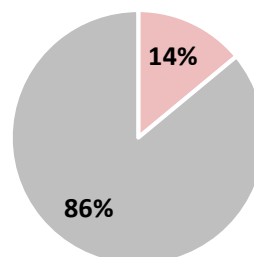
Remiantis pateiktų komentarų ir probleminių teiginių vertinimu išskiriama, jog **mokyklų bibliotekos susiduria su keliomis pagrindinėmis problemomis:**

- *Vieningos mokyklų bibliotekų valdymo, koordinavimo, finansavimo ir veiklos organizavimo sistemos ir politikos trūkumas (viešieji pirkimai).*
- *Finansavimo trūkumas bibliotekų fondo atnaujinimui (naujų knygų ir dokumentų įsigijimas).*
- *Nepakankamos bibliotekininkų kompetencijų ugdymo galimybės.*
- *Techniniai darbo optimizavimo sprendimai ir darbo funkcijų neapibrėžtumas.*
- *Organizacinės kultūros ir infrastruktūros sąlygotos problemos (profesinio diskriminavimo apraiškos).*
- *Neaiškūs darbo užmokesčio kriterijų apibrėžimas.*

Dalis respondentų nepateikė papildomų komentarų apie aktualias mokyklų bibliotekų problemas dėl trumpo darbo patirties bibliotekoje: „esu naujas darbuotojas. todėl daug ką sunku komentuoti“.

Mokyklų bibliotekų specialistų buvo klausama apie bendrų veiklų su AVB poreikį. Daugiau nei 86 proc. (Vilniaus regione - 86 proc., Kauno - 90 proc., Panevėžio - 81 proc. ir Klaipėdos - 84 proc.) mokyklų bibliotekininkų pageidautų bendrų veiklų su AVB. 14 proc. respondentų bendrų veiklų nesirinktų arba atsisaktų pav. 15.

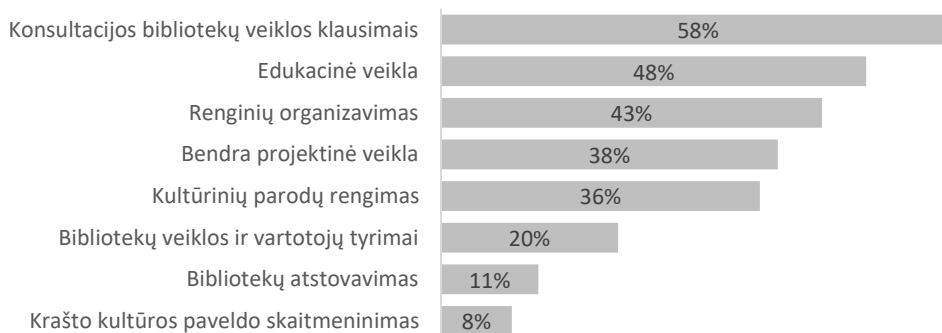
Pav. 15 Bendrų veiklų su AVB poreikis

■ Ne/Tikriausiai ne ■ Taip/Tikriausiai taip

Dauguma mokyklų bibliotekų atstovų teigiamai vertina į galimybes vykdyti ir plėtoti bendras veiklas su AVB ir pageidautų jų ateityje. Aktualiausias bendrų veiklų formomis laikomos konsultacijos bibliotekų veiklos klausimais, edukacinė veikla, renginių organizavimas, bendra projektinė veikla bei kultūrinių parodų rengimas. Mokyklų bibliotekų darbuotojų nuomone, mažiausiai reikšminga bendradarbiauti su apskričių viešosiomis bibliotekomis krašto kultūros paveldo skaitmeninimo srityje (kiekviena biblioteka turi skirtingą patirtį) (žr. pav. 16).

Pav. 16 Aktualios bendros veiklos su AVB, N - 371

Bibliotekų atstovai nepateikė daugiau komentarų ar pasiūlymų, kurie papildytų išvardintas aktualiausias bendrų veiklų tematikas (vienoje iš bibliotekų į klausimo formą nebuvo įtrauktas variantas: bibliotekų atstovavimas). Tačiau Vilniaus regiono mokyklų bibliotekų specialistai teigimu, svarbu kartu rengti *bibliografinės apžvalgas, kurios (kaip nuorodos) būtų persiunčiamos mokyklos bendruomenei: mokinių tėvams, mokiniams ir mokytojams.*

Rezultatų santrauka

Bibliotekų veikla ir jos vykdymas:

- Pagal svarbumą dominuojančios veiklos SVB yra **projektinė veikla, kultūrinių / informacinių renginių rengimas ir organizavimas, bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo renginiai ir tradicinės bibliotekų paslaugos.**
- Nors tyrimas rodo, kad **projektinė veikla** viena iš svarbiausių bibliotekų veikloje, tačiau tik 43,33 proc. bibliotekų turi specialistus, kurių pagrindinė funkcija yra projektinės veiklos vykdymas. Taigi, didžiausia ir dažniausia projektų vykdymo problema yra žmogiškųjų išteklių trūkumas. Taip pat nemaža dalis bibliotekų susiduria su partnerių ir rėmėjų pritraukimo, laiko trūkumo finansavimo šaltinių paieškai ir paraiškų rengimui problematika.
- SVB taip pat susiduria su viešinimo ir komunikacijos veiklų organizavimo problematika, kadangi tik 42,37 proc. SVB turi tokius specialistus, kurių pagrindinė funkcija yra bibliotekos veiklos ir paslaugų viešinimas. Reikia pabrėžti, kad neatsižvelgiant į tai, ar SVB turi tokį specialistą ar ne, net 71,67 proc. mano, kad jų bibliotekos darbuotojams trūksta žinių ir įgūdžių komunikacijos srityje.
- Dalis SVB susiduria su sunkumais vykdant **krašto kultūros paveldo skaitmeninimo veiklą.** Visuose Lietuvos regionuose yra dalis SVB, kurios pažymi, kad kultūros paveldo skaitmeninimas nėra vykdomas, kadangi SVB neturi tinkamos įrangos. Taip pat dažnai minimas žmogiškųjų išteklių ir kompetencijų trūkumas. Dalis Panevėžio ir Kauno regione esančių SVB taip pat pažymėjo, kad šia veikla neužsiima, kadangi ją jau vykdo AVB arba krašto muziejus, dėl šios priežasties nėra tikslo dubliuoti veiklų regione.
- **TBA** taip pat gali būti priskirta prie mažesnio intensyvumo veiklų, kadangi ji skaitytojams yra brangi ir sulaukianti mažai paklausos.
- **Skaitmeninių duomenų bazių kūrimo veikla** nėra pakankamai plėtojama veikla SVB dėl žmogiškųjų išteklių ir kompetencijų trūkumo.
- **Tiriamoji** veikla SVB susiduria su personalo, lėšų ir kompetencijų stoka.
- Apibendrinant galima teigti, kad vykdant tam tikras veiklas SVB dažniausiai problemos kyla dėl žmogiškųjų išteklių, kompetencijų stokos, tam tikrai atvejais įrangos, lėšų ar poreikio trūkumo.

Bendradarbiavimas su AVB

- 98 proc. savivaldybių viešųjų bibliotekų pageidautų bendradarbiauti su AVB vykdant projektus. Svarbiausios bendradarbiavimo su AVB veiklų sritys yra – **bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymai bei konsultacijos bibliotekų veiklos klausimais.** Svarba šioms veikloms nedaug nusileido **bibliotekų plėtros projektų rengimo ir vykdymo ir el. produktų ir paslaugų plėtros (kūrimas ir diegimas)** veiklos sritys.
- Daugiausia bibliotekų darbuotojų žinių ir įgūdžių pagerėjimą sieja su **apskričių bibliotekų organizuojamais kompetencijų ugdymo renginiais.** Taip pat nemaža dalis darbuotojų kompetencijų augimą sieja su **projekto „Bibliotekos pažangai 2“ organizuotais kompetencijų kėlimo renginiais.**

Kitus mokymus (LNB, kitų įmonių ar savarankišką mokymąsi) su kuriais bibliotekų atstovai sieja savo žinių ar kompetencijų pagerėjimą nurodė apie 5-17 proc. bibliotekų. **Tokie rezultatai rodo didelį AVB veiklos poveikį SVB darbuotojų kompetencijų ir žinių kūrimo procese.**

- Panevėžio ir Šiaulių regiono bibliotekos (74 proc.) nurodė norinčios dalyvauti bendruose skaitmeninio projektuose ir/ar kitose skaitmeninio veiklose kartu su AVB. Klaipėdos, Kauno ir Panevėžio regiono bibliotekos teigė, kad skaitmeninio srityse labiausiai norėtų gauti konsultacijų ir metodinės pagalbos iš AVB savo specialistams. Kitos skaitmeninio srityje aktualios AVB ir SVB bendradarbiavimo veiklos būtų bendrų skaitmeninio turinio produktų kūrimas ir viešinimas, projektinė veikla ir technikos įgijimas.

Bendradarbiavimas su kitomis regiono bibliotekomis

- Lietuvos mastu pačios svarbiausios savivaldybių viešųjų bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimo sritis yra:
 - *kultūrinių bei informacinių renginių rengimas,*
 - *bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymai,*
 - *edukacinių renginių ir programų kūrimas bei vedimas,*
 - *bibliotekų plėtros projektų rengimas ir vykdymas*
 - *konsultacijos bibliotekų veiklos klausimais.*Mažiausiai svarbios bendradarbiavimo sritys yra tarpbibliotekinis skolinimas bei skaitmeninių duomenų bazių (išskyrus LIBIS DB) kūrimas.
- Dažniausiai savivaldybių viešosios bibliotekos tarpusavyje bendradarbiauja **periodiškai ir gana fragmentuoti**. Vykdydamos projektinę veiklą dažniausiai Lietuvos savivaldybių viešosios bibliotekos tarpusavyje bendradarbiauja **minimaliai**, tačiau bendradarbiavimas projektinės veiklos srityje bibliotekoms yra **aktualus** ir gali būti matomas kaip viena iš tarpusavio bendradarbiavimo plėtojimo krypčių.
- Didesnė dalis savivaldybių viešųjų bibliotekų su mokyklų bibliotekomis bendradarbiauja sistemingai, tačiau santykinai nemaža dalis (38,3 proc.) bendradarbiauja retai arba nebendradarbiauja iš viso. Taigi SVB ir mokyklų bibliotekų bendradarbiavimas yra potenciali viešųjų bibliotekų vystymo kryptis.

Bendradarbiavimo su mokyklų bibliotekomis stiprinimas

- Apibendrinus gautus duomenimis galima teigti, jog **aktualiausia problema** mokyklų bibliotekose yra **menkas mokyklų bibliotekininkų girdimumas bibliotekų ir kultūros politikos formavimo klausimuose**. Šis aspektas įvardinamas kaip labai aktualus beveik trečdaliui mokyklų bibliotekų. Pastarosioms taip pat reikšmingos problemos: *per lėtas dokumentų fondų atnaujinimas*, kuris turi įtakos ir *dokumentų fondų nepakankamumui*. Pabrėžiama, jog tai siejama su fondų komplektavimo ir aktualizavimo politika, kuria remiantis formuojamas universalus ir skaitytojų poreikius atitinkantis informacinių išteklių fondas (finansavimo lėšų neatitikimas bibliotekų poreikiams). Taip mokyklų bibliotekų specialistų nuomone, *pasigendama kompetencijų kėlimo galimybių*.
- Remiantis pateiktų komentarų ir probleminių teiginių vertinimu išskiriama, jog **mokyklų bibliotekos taip pat susiduria su šiomis problemomis į kurias taip pat būtų galima atsižvelgti** planuojant viešųjų bibliotekų regiono plėtros modelį:
 - *Vieningos mokyklų bibliotekų valdymo, koordinavimo, finansavimo ir veiklos organizavimo sistemos ir politikos trūkumas (viešieji pirkimai).*
 - *Finansavimo trūkumas bibliotekų fondo atnaujinimui (naujų knygų ir dokumentų įsigijimas).*
 - *Nepakankamos bibliotekininkų kompetencijų ugdymo galimybės.*
 - *Techniniai darbo optimizavimo sprendimai ir darbo funkcijų neapibrėžtumas.*
 - *Organizacinės kultūros ir infrastruktūros sąlygotos problemos (profesinio diskriminavimo apraiškos).*

- *Neaiškus darbo užmokesčio kriterijų apibrėžimas*
- Didesnė dalis savivaldybių viešųjų bibliotekų su mokyklų bibliotekomis bendradarbiauja sistemingai, tačiau santykinai nemaža dalis (38,3 proc.) bendradarbiauja retai arba nebendradarbiauja iš viso. Taigi SVB ir mokyklų bibliotekų bendradarbiavimas yra potenciali viešųjų bibliotekų vystymo kryptis.
- Bendrų veiklų su apskričių viešosiomis bibliotekomis pageidautų 86 proc. apklaustų mokyklų bibliotekininkų.

Galimybės/rekomendacijos:

- ❁ Išsiaiškinta, kad **98 proc. Regionų bibliotekų tikrai pageidautų ar pageidautų bendradarbiauti su AVB vykdant projektus**. Daugumai bibliotekų pačios aktualiausios veiklos susiję su edukaciniais užsiėmimais ir dirbtuvėmis, skaitymo skatinimo iniciatyvomis ir jų organizavimu ir kitų inovatyvių ar naujoms tikslinėms grupėms skirtų paslaugų diegimas, vystymas (žr. 3 lentelę). Taip pat pusei bibliotekų aktualus bendradarbiavimas su AVB įvairių renginių, akcijų organizavimo ir el. paslaugų diegimo, vystymo srityse. Mažiausia aktuali el. produktų kūrimo veiklos sritis.
- ❁ **SVB priimtinausi bendravimo būdai, plėtojant bendradarbiavimą su AVB** – periodiškai fiziniai susitikimai ir virtualus dialogas (pvz., el. laiškai) . Mažiausiai priimtina bendravimo forma – galimybė bendrauti „on-line“, specialiai tam skirtoje platformoje.
- ❁ Paprašytos nurodyti galimas SVB ir AVB **bendradarbiavimo priemonės bei sritis**, kuriose, jų manymu, galėtų būti stiprinama tarpusavio partnerystė, net 98 proc. (59 iš 60 SVB) pateikė savo siūlymus. Regiono bibliotekos kaip galimas bendradarbiavimo priemonės dažniausiai minėjo konsultacijas, kvalifikacinius renginius, projektines veiklas. Pasiūlytos ir tokios bendradarbiavimo priemonės kaip keitimąsi informacija, patirties sklaida, e. produktų kūrimas ir naujų technologijų, paslaugų diegimas, partnerių paieška, mainai turimais ištekliais (kolekcijos) ir veiklomis (edukacijos ir kt.). Tyrimai taip pat yra viena iš sričių, kurioje AVB galėtų prisiimti moderatoriaus ar vykdytojo vaidmenį regione.
- ❁ Paklausti apie **bendradarbiavimo ir bendrų veiklų drauge su AVB viziją po kelerių metų**, visų regionų SVB atstovai pabrėžė būtinybę tęsti bendradarbiavimą projektinės veiklos, darbuotojų kvalifikacijos kėlimo, konsultavimo ir perkvalifikavimo srityse, tai bene aktualiausios partnerystės veiklos kryptis ateityje. Taip pat minėta, jog svarbu išlaikyti glaudų, dalykišką, kolegiską santykį, siekiant užtikrinti kryptingą partnerystę pagrįstas veiklas. Regionų bibliotekos mato AVB, kaip stiprius metodikos centrus su kuriais kartu įgyvendinamos projektinės veiklos, stiprėjanti regionų bibliotekų tarybų veikla atstovaujant ir įtakoiant strateginius bibliotekų veiklos klausimų sprendimus.
- ❁ Regionų bibliotekų pasiteiravus, **kokiais būdais AVB galėtų prisidėti prie SVB ir kitų institucijų partnerystės stiprinimo**, savo nuomonę išsakė 90 proc. bibliotekų. Iš pateiktų nuomonių matyti, kad AVB galėtų prisidėti įvairiais būdais: dalinimusi gerąja patirtimi, bibliotekų veiklos ir pasiekimų informacijos viešinimu, tarpininkavimu užmezgant santykius, bendrų veiklų organizavimu, inovacijų ir paslaugų diegimu, žmogiškaisiais ištekliais ir kt. Tačiau labiausiai atsikartojantys komentaruose atsikartojantys būdai susiję su projektinės ir kvalifikacinės veiklos organizavimu.
- ❁ Pastebima, kad savivaldybių viešųjų bibliotekų tarpusavio bendradarbiavimas nėra pakankamas ir intensyvus, taigi jis galėtų būti labiau plėtojamas ir skatinamas viešųjų bibliotekų regiono plėtros modelyje. Skatinamosios priemonės gali būti šios:
 - *Susitikimų, diskusijų organizavimas siekiant pasidalinti gerąja patirtimi (apvaliojo stalo diskusijos, vasaros kūrybinės stovyklos, neformalūs susitikimai);*
 - *Kvalifikacijos tobulinimo renginių organizavimas (bendri seminarai, mokymai, dalijimasis gerąja patirtimi);*
 - *Bendrų renginių organizavimas ir vykdymas (bendros veiklos, bendri renginiai);*

- *Bendrų projektų vykdymas (projektų rengimas ir vykdymas).*
- ✿ Savivaldybių viešųjų bibliotekų ir mokyklų bendradarbiavimas galėtų būti stiprinamas organizuojant kvalifikacijos tobulinimo renginius, vykdant projektinę veiklą, organizuojant bendrus renginius ir veiklas, aktualizuojant mokymų turinį ir pan.
- ✿ Tyrimas su mokyklų bibliotekininkais rodo, kad apskričių viešosiose bibliotekose vykstančiuose mokymuose bei seminaruose negali dalyvauti visi norintys mokyklų bibliotekininkai, pastebimas teminių kvalifikacijos tobulinimo renginių *ir mokyklų bibliotekas koordinuojančios ir vienijančios organizacijos* poreikis, kurį reikėtų mėginti bent iš dalies patenkinti.
- ✿ Mokyklų bibliotekininkų atvirumas bendrų veiklų su AVB vystymo galimybėms, sukuria palankias prielaidas tolimesnių tarpusavio santykių tarp AVB ir mokyklų bibliotekininkų plėtojimui.